

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ

**ΘΕΜΑ: Καταγραφή δραστηριοτήτων πρωτογενούς &
δευτερογενούς τομέα της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών
(ΕΑΣ) Καλαβρύτων**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ

Γεωργουλάκου Διάνειρα ΑΜ: 8738

Οικονόμου Φωτεινή ΑΜ : 8855

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ

Τσιφοπανόπουλος Φώτης

ΑΜΑΛΙΑΔΑ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

➤ ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....σελ.4	
➤ ΕΙΣΑΓΩΓΗ..... σελ.6	
➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	
➤ 1.1 Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΥ ΘΕΣΜΟΥ.....σελ. 9	
➤ 1.2 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΩΣΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ..... σελ. 11	
➤ 1.3 Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....σελ. 11	
➤ 1.4 ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ.....σελ. 13	
➤ 1.5 ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ..... σελ. 14	
➤ 1.6 ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ.....σελ. 15	
➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
Η ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ	
➤ 2.1 ΓΕΝΙΚΑ.....σελ. 20	
➤ 2.2 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ..... σελ. 20	
➤ 2.3 ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ..... σελ. 21	
➤ 2.4 Η ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ..... σελ. 23	
➤ 2.5 Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ..... σελ. 24	
➤ 2.6 Η ΑΓΟΡΑ ΤΟΥ ΠΡΟΒΕΙΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ.....σελ. 25	
➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ (ΕΑΣ)	
➤ 3.1 ΓΕΝΙΚΑ.....σελ. 27	
➤ 3.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ.....σελ. 28	
➤ 3.3 Η ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΣΗΜΕΡΑ..... σελ. 30	
➤ 3.4 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ..... σελ. 34	
➤ 3.5 ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ...σελ. 37	
3.5.1 ΑΧΑΪΚΕΣ ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ ΑΕ.....σελ. 38	
➤ 3.6 ΤΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ..... σελ. 39	
➤ 3.7 ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ..... σελ. 41	
3.7.1 Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ..... σελ. 41	
3.7.2 Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ.....σελ. 42	

➤ **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4**

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

- 4.1 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ..... σελ. 44
4.1.1 ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ..... σελ. 44
4.1.2 ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ..... σελ. 45

➤ **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5**

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

- 5.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ..... σελ. 47
➤ 5.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ..... σελ. 48
5.2.1 ΕΡΩΤ/ΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛ/ΤΩΝσελ. 48
5.2.2 ΕΡΩΤ/ΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛ/ΤΩΝ..... σελ. 54
5.2.3 ΕΡΩΤ/ΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛ/ΤΩΝ..... σελ. 55
➤ **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**..... σελ. 62
➤ **ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**..... σελ. 64

Η συγγραφή της παρούσας πτυχιακής εργασίας πραγματοποιήθηκε μέσα από την συλλογή και επεξεργασία στοιχείων τα οποία αντλήθηκαν από την ΕΝΩΣΗ Αγροτικών Συνεταιρισμό Καλαβρύτων. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τον Δ/ντή της ΕΑΣ Καλαβρύτων κ. Κασαλιά για την βοήθεια στην διανομή των ερωτηματολογίων.

Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Τσιφοπανόπουλο Φώτη, Επίκουρο Καθηγητή του τμήματος και την κα Αγγελική Καυγά, Επίκουρη Καθηγήτρια του τμήματος για την ουσιαστική συμβολή τους στην κατάρτιση, συλλογή και επεξεργασία των ερωτηματολογίων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί είναι ένας θεσμός με παγκόσμια εξάπλωση και μεγάλη ποικιλομορφία. Φιλοσοφία της δημιουργίας των συνεταιρισμών είναι η ισχύς εν τη ενώσει, δηλαδή να αποκτήσει μια ομάδα παραγωγών τα πλεονεκτήματα μιας μεγάλης δύναμης. Η βασική αυτή αρχή έχει παραμείνει ίδια και αναλλοίωτη στο πέρασμα του χρόνου, όμως οι αγροτικοί συνεταιρισμοί δεν έχουν την ίδια δομή σε όλο τον κόσμο και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συνεταιρισμοί αποτελούν ένα σύνθετο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό φαινόμενο με διαφορετικές επιρροές και εξέλιξη για την κάθε χώρα. Τα διάφορα συνεταιριστικά μοντέλα έχουν εξελιχτεί με βάση τις σύγχρονες απαιτήσεις, έχουν αφομοιώσει νέες ιδέες και ανταποκρίνονται στον αντικειμενικό στόχο τους που είναι η βελτιστοποίηση της οικονομικής κατάστασης των μελών τους μέσα από αρχές όπως η ισότητα, η αλληλεγγύη, η διαφάνεια κ.ά. Υπάρχουν όμως και αποτυχημένα συνεταιριστικά μοντέλα που έχουν ως αποτέλεσμα τη χρεοκοπία των μελών τους με χαρακτηριστικό παράδειγμα την Ινδία.

Στην Ελλάδα οι αγροτικοί συνεταιρισμοί νοσούν. Είναι κοινός τόπος ότι για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις είναι απαραίτητη η επανατοποθέτηση σε νέες και προσαρμοσμένες στη σημερινή αναγκαιότητα βάσεις λειτουργίας τους, καθόσον ο ελληνικός γεωργικός τομέας έχει δυνατότητες να καταστεί ανταγωνιστικός μέσω της συλλογικής δράσης, η οποία συμβάλλει στη διατήρηση των αγροτικών κοινωνιών και στην αποφυγή ερήμωσης της υπαίθρου. Χρήσιμο προς αυτή την κατεύθυνση είναι η αξιολόγηση των υπαρχόντων καθεστώτων και στη συνέχεια η υιοθέτηση ιδεών από επιτυχημένα ευρωπαϊκά ή άλλα μοντέλα.

Η δημιουργία κοινωνικών και συνεταιριστικών επιχειρήσεων θα μπορούσε να αποτελέσει ένα βασικό εργαλείο εξόδου από την ταυτόχρονη περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική κρίση. Παρόλα αυτά όμως, με την εξαίρεση λίγων εξαιρετικών προσπαθειών προς αυτή την κατεύθυνση, η χώρα βρίσκεται στα πρώτα της βήματα στον τομέα αυτό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα εξαίρεσης είναι η Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων (ΕΑΣ) που αποτελεί παράδειγμα συνεταιριστικής δράσης με πρότυπη μονάδα και αντικείμενο εκτεταμένης μελέτης της παρούσης εργασίας. Για πιο ολοκληρωμένη άποψη, μέρος της έρευνας πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν από εργαζόμενους της ΕΑΣ, από τα Διοικητικά στελέχη της ένωσης και από τους πελάτες

που επισκέφτηκαν το κατάστημα λιανικής πώλησης τυροκομικών προϊόντων της ένωσης που εδρεύει στα Καλάβρυτα και έκαναν τις αγορές τους.

Μερικά από τα βασικά συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα που έγινε στους πελάτες είναι ότι το σημαντικότερο κίνητρο για τις αγορές τους είναι το γεγονός ότι τα προϊόντα παρασκευάζονται και διατίθενται από την ΕΑΣ Καλαβρύτων, στοιχείο που συμβολίζει ότι η επιχείρηση είναι συνεταιριστική παίζει σημαντικό ρόλο στην συνείδηση των πελατών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με τον ορισμό που δόθηκε στο παγκόσμιο συνέδριο συνεταιριστικών οργανώσεων στο Μάντσεστερ της Αγγλίας το 1995: «Συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεων τους, διαμέσου μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης» (<http://el.wikipedia.org>). Ο όρος αυτός αναπτύχθηκε ιδιαίτερα κατά τον 19ο αιώνα όπου και εξελίχθηκε ως ιδεολογία και ως κίνημα με κοινωνικό και οικονομικό περιεχόμενο αποβλέποντας κυρίως τις ασθενέστερες τάξεις των εργαζομένων για την ικανοποιητικότερη αντιμετώπιση των διαφόρων συχνά αναφυομένων αυθαιρεσιών του άκρατου κεφαλαιοκρατισμού. Η ελευθερία της συγκρότησης συνεταιρισμού για την επιδίωξη νόμιμων σκοπών θεμελιώνεται στα συντάγματα όλων των φιλελεύθερων και δημοκρατικών πολιτειών (δικαίωμα του «συνεταιρίζεσθαι»).

Η Συμμετοχική Συνεταιριστική Ιδεολογία της Κοινωνικής Οικονομίας είναι ένα στέρεο και δοκιμασμένο μοντέλο ηλικίας τουλάχιστον 100 ετών, επιβίωσε ανάμεσα σε όλα τα κυρίαρχα συστήματα κρατικά ή ιδιωτικά, λειτουργώντας ανεξάρτητα από αυτά, έχει υποστεί πολλαπλές βελτιώσεις, μαζί με το επιχειρηματικό έργο επιτελεί και τεράστιο κοινωνικό γιατί συμμετέχουν 800.000.000 μέλη παγκοσμίως εξασφαλίζοντας 100 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, 20% περισσότερες από αυτές των πολυεθνικών εταιρειών (<http://www.europergreece.com>).

Η εφαρμογή του παραγωγικού μοντέλου της Κοινωνικής Οικονομίας (των συνεταιρισμών), ως κομμάτι των καθημερινών σχέσεων βασίζεται «στην ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων με την συνεργασία και όχι με την εκμετάλλευση από το κεφάλαιο, με τις συμμετοχικές επιχειρήσεις ως ένα εργαλείο οικονομικής

δημοκρατίας που εκπληρώνουν ταυτόχρονα και μια αποστολή για το κοινωνικό σύνολο, με αμοιβαία αυτοβοήθεια, με φροντίδα για τους άλλους, οδηγώντας στην οικονομική και κοινωνική καταξίωση» (Δίκτυο ΚΑΠΑ, 2010)

Η κοινωνική οικονομία στην Ευρώπη αντιπροσωπεύει το 10% των επιχειρήσεων, το 5,9% της συνολικής απασχόλησης και το 6,7% της μισθωτής απασχόλησης με περίπου 11 εκατομμύρια εργαζομένους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα των ευκαιριών που προσφέρει ο τομέας αυτός στην αναζωογόνηση τοπικών οικονομιών είναι το Γκίσινγκ της Αυστρίας που μεταμορφώθηκε από ένα χωριό 500 κατοίκων με μηδενική βιομηχανία, μικρής κλίμακας αγροτική παραγωγή, ελλιπείς υποδομές συγκοινωνιών, υψηλά επίπεδα ανεργίας και υψηλούς ρυθμούς μετανάστευσης, σε μια κωμόπολη με 3764 κατοίκους, 1100 νέες θέσεις εργασίας και 50 νέες εταιρίες, χάρη στις κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις που βασίζονται σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Στη Γερμανία επίσης 430 νέες συνεταιριστικές επιχειρήσεις στους τομείς της αγροτικής παραγωγής, της ενέργειας, και του περιβάλλοντος δημιουργήθηκαν την πενταετία 2006-2011, ενώ ο ρυθμός αύξησης των πελατών της Escopower στο Βέλγιο είναι εντυπωσιακός αφού μόλις σε ένα χρόνο μεταξύ 2010 και 2011 οι πελάτες αυξήθηκαν κατά 20% (www.ica.coop/coop/statistics.html).

Στην Ελλάδα, η δημιουργία κοινωνικών και συνεταιριστικών επιχειρήσεων θα μπορούσε να αποτελέσει ένα βασικό εργαλείο εξόδου από την ταυτόχρονη περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική κρίση. Παρόλα αυτά όμως, με την εξαίρεση λίγων εξαιρετικών προσπαθειών προς αυτή την κατεύθυνση, η χώρα βρίσκεται στα πρώτα της βήματα στον τομέα αυτό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα εξαίρεσης είναι η Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων που αποτελεί παράδειγμα συνεταιριστικής δράσης με πρότυπη μονάδα.

Η ανάγκη εκσυγχρονισμού του θεσμικού πλαισίου που διέπει τους συνεταιρισμούς επέρχεται από την μεταβολή των συνθηκών του περιβάλλοντος που καλούνται να δραστηριοποιηθούν σήμερα οι Ελληνικοί Αγροτικοί Συνεταιρισμοί. Οι συνεταιρισμοί λειτουργούν πλέον μέσα σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον και υποχρεούνται να είναι ανταγωνιστικοί και αποδοτικοί. Με το τελευταίο σχέδιο νόμου (4015/2011), διευρύνονται οι δυνατότητες εταιρικής και επιχειρηματικής δράσης των συνεταιρισμών είτε με την μορφή αυτοτελών συλλογικών οργανώσεων είτε μέσω αγροτικών εταιρικών συμπράξεων διαθέτοντας οικονομική ευρωστία και παρουσία στις αγορές. Οι ομάδες παραγωγών αποκτούν αυτοτελή νομική προσωπικότητα, έχοντας την δυνατότητα μέσω επιχειρησιακών

και καλλιεργητικών προγραμμάτων να φέρουν πόρους στις περιφερειακές ενότητες που θα συσταθούν. Προβλέπεται η οργάνωση θεσμών και μηχανισμών αγοράς όπως τα Δημοπρατήρια αγροτικών προϊόντων, η συμβολαιακή γεωργία, οι Αγροδιατροφικές περιβαλλοντικές συμπράξεις, που θα συμβάλλουν στην παρέμβαση στην αγορά αγροτικών προϊόντων για την επίτευξη της σταθερότητας των τιμών και την προνομιακή στήριξη του αγροτικού εισοδήματος (<http://www.europe-greece.com/ruralunions.php>).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

1.1 Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Στην Ελλάδα από τις Αμφικτυονίες και τις αρχαίες Συμπολιτείες αρχίζει η έννοια των συνεταιρισμών, με τρόπους που να ταιριάζουν στη νοοτροπία και στις κοινωνικοοικονομικές τους συνθήκες και ιστορικές εμπειρίες. Η συνεργασία στον ελληνικό χώρο διαμορφώνεται και εθιμικά θεσμοποιείται σε διάφορες περιόδους. Οι πρώτες υβριδικές μορφές συνεταιριστικής δράσης άνησαν την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Από αυτές ξεχωρίζουν τα τσελιγκάτα που αποτελούσαν ομαδοποιήσεις των νομάδων κτηνοτρόφων του ορεινού όγκου με σκοπό την κοινή διαχείριση των ζητημάτων τους, η «Κοινή Συντροφιά και Αδελφότητα των Αμπελακίων» που συστάθηκε το 1780 από επαγγελματικές κατηγορίες των Αμπελακιωτών για την αποδοτικότερη παραγωγή και εμπορία των προϊόντων τους και οι ναυτικοί συνεταιρισμοί που συνέβαλλαν στη δημιουργία ενός ισχυρού ελληνικού εμπορικού στόλου.

Ειδικευμένοι στην παραγωγή κόκκινων νημάτων, βαμβακοπαραγωγοί από τα Αμπελάκια και από 12 ακόμη γειτονικά χωριά, ένωσαν τις προσπάθειές τους το 1780 και δημιούργησαν ένα πρότυπο συνεργασίας, αλληλεγγύης και κοινωνικής δράσεως. Σε μία τουρκοκρατούμενη Ελλάδα, οι Αμπελακιώτες αξιοποίησαν την εξειδίκευση στην παραγωγή ερυθρών νημάτων και τη συνεργασία τους για να απαλλάξουν τους πτωχότερους από το βαρύ φορτίο, δημιούργησαν κοινωνικές υπηρεσίες και αποτέλεσαν έναν εξέχοντα φάρο της συνεταιριστικής ιδεολογίας και πράξης (Mac Pherson, 1995).

Όμως μετά τη διάλυση του συνεταιρισμού που είχε ιδρυθεί το 1778 στα Αμπελάκια Λάρισας (1811), δεν μπορεί ουσιαστικά να γίνει λόγος για αξιόλογη συνεταιριστική κίνηση έως το 1915. Το 1900 ιδρύθηκε ο Μετοχικός Γεωργικός Σύλλογος στον Αλμυρό, το 1909 η Μεγαρική Εταιρεία Οίνων, το 1911 το Μετοχικό Ταμείο Αλληλοβοήθειας Παραχελωτίδας (Αιτωλοακαρνανίας) και άλλοι μικροί γεωργικοί συνεταιρισμοί στην Κρήτη, την Εύβοια και την Θεσσαλία. Ώθηση στο κίνημα έδωσε ο νόμος περί συνεταιρισμών 602/1915, ο οποίος ήταν σε ισχύ μέχρι το 1979.

Αυτή η παράδοση κυριαρχεί μέχρι σήμερα στην ελληνική ύπαιθρο καθώς το 90% των αγροτών δραστηριοποιείται μέσα από συνεταιρισμούς με τη δομή πυραμίδας. Στη βάση βρίσκονται οι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί που αναπτύσσονται σε επίπεδο δήμων και κοινοτήτων, ακολουθούν οι δευτεροβάθμιοι σε επίπεδο νομών, οι τριτοβάθμιες Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις και στην κορυφή η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ). Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΠΑΣΕΓΕΣ στην Ελλάδα υπάρχουν 5800 αγροτικοί συνεταιρισμοί που εμπλέκουν 596.000 αγρότες. Χρηματοδοτούνται από τις εισφορές των μελών τους και τον κύκλο εργασιών τους, που εκτιμάται στα 800 εκατ ευρώ με βασική λειτουργία την προμήθεια, τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων (<http://www.paseges.gr>).

Στην ελληνική νομοθεσία γίνεται διάκριση μεταξύ:

1. Αστικών συνεταιρισμών το νομικό πλαίσιο της λειτουργίας των οποίων ρυθμίζεται από το νόμο 1667/1986 και
2. Αγροτικών συνεταιρισμών που διέπονται από το νόμο 2810/2000 και τον τελευταίο νόμο 4015/2011.

Στους αστικούς συνεταιρισμούς, περιλαμβάνονται:

- Οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί, που για τη σύστασή τους απαιτούνται τουλάχιστον εκατό άτομα, ενώ απαιτούνται δεκαπέντε άτομα για τους λοιπούς, όπως:
- Παραγωγικοί συνεταιρισμοί
- Προμηθευτικοί συνεταιρισμοί
- Πιστωτικοί συνεταιρισμοί
- Μεταφορικοί συνεταιρισμοί
- Τουριστικοί συνεταιρισμοί κ.α

1.2 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΩΣΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Αρκετοί από τους συνεταιρισμούς της χώρας είναι σχετικά πετυχημένοι και άλλοι λειτουργούν απλώς ικανοποιητικά ή λιγότερο ικανοποιητικά. Στην πολυετή πορεία τους αποδείχθηκε ότι δημιουργήθηκαν ιδιαίτερα προβλήματα κατά τη λειτουργία των συνεταιρισμών. Οι λόγοι για τις δυσλειτουργίες τους είναι κυρίως η έλλειψη εμπειρίας των διοικούντων σε θέματα οργάνωσης μιας επιχείρησης, οικονομικά προβλήματα, προβλήματα στην παραγωγή και τη συντήρηση, καθώς στην εμπορία των προϊόντων. Σύμφωνα με την Δροσοπούλου (1989), για την ομαλή λειτουργία ενός συνεταιρισμού θα πρέπει να τηρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Να υπάρχει ισότητα μεταξύ των μελών
- Να έχουν θέσει όλοι κοινούς στόχους
- Να παράγονται είδη που έχουν αντίκρισμα στην αγορά (εμπορεύσιμα και προσιτή τιμή)
- Να σχεδιάζουν συνεχώς την πορεία τους
- Να καταμερίζουν σωστά τις εργασίες
- Να εκπαιδεύονται όλα τα μέλη
- Να μειωθεί όσο το δυνατό περισσότερο του κόστους παραγωγής
- Να υπάρχει συνεχής ενημέρωση για όλες τις εξελίξεις

Οπωσδήποτε όμως παράλληλα θα πρέπει να υπάρχει συμβουλευτική στήριξη από τους φορείς που ενθάρρυναν και υποστήριξαν τη σύστασή τους, όπως οι Αναπτυξιακές Εταιρείες.

1.3 Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Γενικά αγροτική πολιτική ονομάζεται το σύνολο μέτρων, μεθόδων και διαδικασιών που λαμβάνονται εκάστοτε για αγροτική ανάπτυξη. Στον όρο περιλαμβάνονται η γεωργική, κτηνοτροφική, δασική και αλιευτική ανάπτυξη.

Από την εποχή που η ανθρωπότητα άρχισε να εισέρχεται σε ανώτερο πολιτισμό έπαυσε και η καλλιέργεια της γης να αφήνεται στη τύχη της όπως

συνέβαινε στους πρωτόγονους λαούς. Η πολύ στενή σχέση του ανθρώπου με τα προϊόντα της γης, του επέβαλε από τους μυθικούς ακόμα χρόνους να προσπαθεί να πετύχει καλύτερες γεωργικές αποδόσεις αναζητώντας καλύτερα είδη καλλιέργειας, καταλληλότητα εδάφους, χρησιμοποιώντας καλύτερους σπόρους και φυσικά με τον καιρό καλύτερα λιπάσματα, παραγωγικότερα ζώα, καταλληλότερους εργατές, τελειότερα μηχανήματα και μέσα παραγωγής (Λιαρμακόπουλος, 2004).

Έτσι όταν οι κοινωνίες άρχισαν να προσλαμβάνουν την έννοια της πόλης-κράτους και στη συνέχεια κράτους όπως εξελίχθηκε στη μορφή που παρουσιάζονται σήμερα σε συνάρτηση με το αυξανόμενο εμπόριο που έλαβε διεθνή χαρακτήρα η ανάγκη της κρατικής πλέον παρέμβασης για τη ρύθμιση των κυριοτέρων συναφών ζητημάτων κατέστη περισσότερο αναγκαία. Και αυτό ήταν φυσικό επακόλουθο αφού δεν θα μπορούσαν τα οργανωμένα κράτη να αγνοήσουν την ποιοτική και ποσοτική απόδοση των καλλιεργειών των εδαφών τους όταν μάλιστα έχει να κάνει σε μεγάλο βαθμό τόσο με την διατροφή του πληθυσμού όσο και κατ' επέκταση με την γενικότερη οικονομική ανάπτυξή τους.

Η κρατική αυτή παρέμβαση για την αγροτική ανάπτυξη ονομάζεται αγροτική πολιτική που εφαρμόζεται με νόμους, μεθόδους και συστήματα που επιβάλλονται κατά καιρούς. Η σημασία δε αυτής είναι τέτοια που όλα σχεδόν τα κράτη του κόσμου έχουν δημιουργήσει ειδικό Υπουργείο για την άσκηση αυτής της πολιτικής. Στην Ελλάδα η αγροτική πολιτική ασκείται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, αλλά και από μεγάλο πιστωτικό φορέα όπως είναι η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς επίσης και από διάφορους άλλους αγροτικούς ημικρατικούς οργανισμούς ή γεωργικούς συνεταιρισμούς (Παπαγεωργίου, 2007).

Έτσι σήμερα η αγροτική πολιτική κάθε κράτους διακρίνεται σε διάφορους επιμέρους κλάδους όπως είναι η αγροτική ασφάλεια, η αγροτική πίστη, η γεωργική εκπαίδευση, ο κρατικός παρεμβατισμός στη ρύθμιση των τιμών, η εξασφάλιση αγορών διάθεσης των προϊόντων, η ρύθμιση σχέσεων αγροκτημόνων - εργατών καθώς και διακρατικών σχέσεων συναφούς εμπορίου. Το σύνολο της νομοθεσίας που ρυθμίζει όλα τα παραπάνω σχετικά ζητήματα ονομάζεται αγροτική νομοθεσία.

Η σπουδαιότητα της αγροτικής πολιτικής που έλαβε στη σύγχρονη εποχή μια διεθνή διάσταση δεν θα μπορούσε να αγνοηθεί και από τους μεγαλύτερους διεθνείς οργανισμούς. Έτσι η Κοινωνία των Εθνών αρχικά και στη συνέχεια ο ΟΗΕ περιέλαβαν στο πλαίσιο των γενικών προσπαθειών τους την επεξεργασία και εφαρμογή μιας διεθνούς αγροτικής πολιτικής που αποβλέπει στην αύξηση της παγκόσμιας γεωργικής παραγωγής με στόχο την καλλίτερη και φθηνότερη

διατροφή των λαών της Γης. Εφαρμογή αυτού του στόχου είναι η από τον Οκτώβριο του 1945 δημιουργία ιδιαίτερου διεθνούς οργανισμού του ΟΗΕ, που φέρει τον επίσημο τίτλο Διεθνής Οργάνωση Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) (Μπατζελή, 2011).

1.4 ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Αγροτικοί είναι όσοι δραστηριοποιούνται σε οποιοδήποτε τομέα της αγροτικής οικονομίας για την ίδρυση των οποίων απαιτούνται τουλάχιστον είκοσι (20) άτομα. Για να ενισχυθεί ο κεφαλαιουχικός χαρακτήρας του αγροτικού συνεταιρισμού παρέχεται η δυνατότητα απόκτησης περισσότερων από μιας μερίδων, οι οποίες μπορούν να δώσουν στον κάτοχο δικαίωμα περισσότερων από μιας ψήφου, η οποία όμως σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να ξεπερνά τις τρεις. Κάθε αστικός και γεωργικός συνεταιρισμός, ως νομικό, πρόσωπο είναι έμπορος και συνεπώς μπορεί να κηρυχτεί σε πτώχευση. Οι συνέταιροι αγροτικού συνεταιρισμού δεν μπορούν να προσωποκρατηθούν για τα χρέη του τελευταίου.

Αξιοσημείωτες επιμέρους μορφές είναι οι Αγροτικοί ή γεωργικοί συνεταιρισμοί, στους οποίους περιλαμβάνονται οι κτηνοτροφικοί και οι αλιευτικοί, οι οποίοι αποτελούν οικονομικές οργανώσεις με συλλογική καλλιέργεια, ή παραγωγή, επεξεργασία, διάθεση (εμπορία) αγαθών, δανειοδότηση μελών, αποζημιώσεις επί καταστροφών κ.λπ.

Σημειώνεται ότι τα κέρδη των παραπάνω μορφών συνεταιρισμών και ειδικότερα των καταναλωτικών επιστρέφονται στα μέλη τους υπό μορφή μερίσματος που βασίζεται ανάλογα με το χρηματικό ποσό που δαπανήθηκε από κάθε μέτοχο μέσα σε κάποιο τακτό διάστημα (Παπαγεωργίου, 2007).

Με το νόμο 4015/2011 καταργήθηκε ο δεύτερος και τρίτος βαθμός συνεταιριστικής οργάνωσης και δρομολογήθηκε η μετατροπή τους σε πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς. Παράλληλα, ξεκίνησαν ευρείας έκτασης συγχωνεύσεις αγροτικών συνεταιρισμών και ουσιαστική αδρανοποίηση μεγάλου αριθμού ανενεργών. Τέλος, δρομολογήθηκε η δραστική διευθέτηση των συνεταιριστικών χρεών μέσω σχεδίων αναδιάρθρωσης και εξυγίανσης. Η ΠΑΣΕΓΕΣ είναι το κεντρικό συντονιστικό όργανο των αγροτικών συνεταιρισμών και η διοίκηση της (διοικητικό συμβούλιο και γενική συνέλευση) πρέπει να εκλέγεται από πανελλήνιο συνέδριο αντιπροσώπων που προκύπτουν με άμεση και καθολική ψηφοφορία μεταξύ των συνεταιριστών όλης της Χώρας. Από το 1895 έχει ιδρυθεί η Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση (ΔΣΕ) η οποία επεξεργάζεται τις Αρχές που πρέπει να

ακολουθούν οι συνεταιρισμοί σε παγκόσμια κλίμακα. Αυτές οι αρχές, αποτελούν τους νομικούς κανόνες των διαφόρων συνεταιριστικών νομοθεσιών. Η ΔΣΕ αναθεώρησε τρεις φορές τις Συνεταιριστικές Αρχές, προσαρμόζοντας τις σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο, το 1937, το 1966 και τελευταία το 1995 στο Συνέδριο της στο Μάντσεστερ της Μ. Βρετανίας (Μήτσιου, 2006).

Οι συνεταιρισμοί αποτελούν ιστορικά τον κύριο κορμό κοινωνικής οικονομίας στην Ελλάδα. Λειτουργούν κυρίως ως επιχειρήσεις, με την έννοια ότι παράγουν και διαθέτουν στην αγορά προϊόντα ή υπηρεσίες.

1.5 ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Τα μέλη των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών είναι φυσικά πρόσωπα. Νομικά πρόσωπα δεν επιτρέπεται να μετέχουν στους συνεταιρισμούς με βάση τον νόμο 1541/85. Ο νόμος 2810/2000 όμως αφήνει στο καταστατικό την δυνατότητα συμμετοχής νομικών προσώπων που ασκούν γεωργική δραστηριότητα.

Οι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί αποτελούν την βάση της πυραμίδας της συνεταιριστικής κίνησης. Ο συνολικός αριθμός τους κατά το 2003 ήταν 6.488 και ο μέσος όρος μελών κατά συνεταιρισμό ήταν για το σύνολο της χώρας 112 άτομα

Παρά την δημοτικότητα και την απήχηση που είχαν οι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί, η διάδοση του συνεργατισμού μεταξύ των ελλήνων αγροτών συνάντησε εμπόδια διαθρωτικής φύσεως. Η διασπορά των αγροτικών κοινοτήτων, οι δυσκολίες στις συγκοινωνίες και επικοινωνίες λόγω της ορεινής φύσεως της χώρας και των πολλών νησιών, δημιούργησαν προβλήματα συντονισμού και αποδοτικότητας στις δραστηριότητες των συνεταιρισμών. Στις δυσκολίες αυτές οφείλεται και ο παρατηρούμενος μεγάλος αριθμός μικρών γεωργικών συνεταιρισμών (Παπαγεωργίου, 2007).

1.6 ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Τα οξυμένα προβλήματα των αγροτικών συνεταιρισμών κατά την τελευταία 20ετία έχουν επισκιάσει τη θεωρητική και πρακτική αξία του συνεταιριστικού θεσμού. Όμως, σε αντίθεση προς την εντύπωση που τείνει να επικρατήσει στη χώρα μας, ο συνεταιριστικός θεσμός διατηρεί μόνιμη ζωτικότητα, την οποία πάντοτε αναδεικνύει όταν χρησιμοποιείται χωρίς άλλες σκοπιμότητες από συνειδητοποιημένα άτομα.

Στη σημερινή εποχή, που τείνει στον περιορισμό ή και εκμηδένιση της αυτονομίας των μικρών επιχειρηματικών μονάδων, ο συνεταιριστικός θεσμός

προσφέρει μια ποιοτικά ανώτερη και πρακτική εφικτή διέξοδο αντίδρασης. Ο συνεταιριστικός θεσμός μπορεί να αξιοποιηθεί από κάθε επαγγελματική κατηγορία. Αυτή η δυνατότητα έχει χρησιμοποιηθεί από 750 εκατομμύρια νοικοκυριά σε ολόκληρο τον κόσμο με σημαντικά οικονομικά οφέλη, αλλά και με ουσιαστική συμβολή στις δημοκρατικές διαδικασίες, στην κοινωνική ισορροπία και στην ανάδειξη της ιδιότητας του υπεύθυνου πολίτη (<http://www.paseges.gr>).

Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί αδυνατούσαν διαχρονικά να απαλλαγούν από τον χαρακτηρισμό τους ως μία «αναγκαστική πληγή» για την οικονομία που στήριζε όμως την ανάπτυξη της Περιφέρειας. Δυστυχώς, η αδυναμία τους να οργανωθούν και να λειτουργήσουν σαν αυτόνομες σύγχρονες παραγωγικές εταιρείες έχει οδηγήσει τις περισσότερες από αυτές στη διάλυση, τις δε υπόλοιπες σε καθεστώς προβληματικής λειτουργίας με τη συνεχή στήριξη της Αγροτικής Τράπεζας και κατ' επέκταση του Έλληνα φορολογούμενου.

Οι λόγοι, για τους οποίους ένας θεσμός που συμβάλλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη στην ευρωζώνη έχει αποτύχει στη χώρα μας, είναι λίγο πολύ γνωστοί. Δεν θα έπρεπε όμως η διαχρονική αυτή αποτυχία του συστήματος στην καθοδήγηση και έλεγχο των συνεταιρισμών να οδηγήσει σε νέα λάθη. Τη στιγμή δε που η αγροτική οικονομία πρέπει να αποτελέσει έναν από τους βασικούς πυλώνες ανάπτυξης. Υπό το παραπάνω πρίσμα, η ιδιωτικοποίηση της γαλακτοβιομηχανίας «Δωδώνη» θα έπρεπε να αποτελέσει το πρώτο «πείραμα» επανεκκίνησης της υγιούς συνεταιριστικής επιχειρηματικότητας, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η πρόταση εξαγοράς από την κοινοπραξία των ΕΑΣ Ιωαννίνων, Θεσπρωτίας και Άρτας κατατέθηκε στην Αγροτική Τράπεζα σε συνεργασία με νέα υγιή ιδιωτικά επιχειρηματικά κεφάλαια.

Φαίνεται όμως πως η ιδιωτικοποίηση της γαλακτοβιομηχανίας που ανατέθηκε - λανθασμένα ως στρατηγική - στον εκκαθαριστή της ΑΤΕ, δημιουργεί πεδίο αντιπαραθέσεων αντί να αποτελεί παράδειγμα «νέας επιχειρηματικότητας». Κατ' αρχάς προκύπτει πως ο πρώην πρόεδρος της ΑΤΕ - καθ' υπέρβαση των αρμοδιοτήτων του - υπέδειξε ως καταλληλότερο αγοραστή το επιχειρηματικό σχήμα που εκείνος για δικούς του λόγους προέκρινε. Ένα επιχειρηματικό σχήμα που γεννά ερωτηματικά όμως ως προς το ορθό της αξιολόγησης. Σε δεύτερο επίπεδο προκύπτει πως οι συνεταιριστές που διεκδικούν την εταιρεία είχαν προβληματική σχέση με τους προμηθευτές γαλακτοκόμους. Ίσως κατάλοιπα της προγενέστερης παθογένειας του αγροτικού συνεταιριστικού γίνεσθαι να προκάλεσαν δυσλειτουργίες στη σχέση αυτή. Σε τρίτο επίπεδο διάφοροι

αξιωματούχοι αμφισβητούν τη διαδικασία για όλους τους λάθος λόγους. Εμφανίζονται υπέρμαχοι της επιχειρηματικότητας με μία ιδιότυπη αντίληψη όμως, που στην ουσία στηρίζει την μέχρι σήμερα αναχρονιστική λειτουργία των αγροτικών συνεταιρισμών.

Η περίπτωση της «Δωδώνη» αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα το τι πρέπει να αποφεύγεται σε αυτή τη φάση των ιδιωτικοποιήσεων και ποια σημεία πρέπει να χαρακτηρίζουν τη στοχευμένη νέα προσέγγιση της ανάπτυξης. Καθίσταται σαφές πλέον πως οι ιδιωτικοποιήσεις πρέπει να προχωρήσουν με ταχείς ρυθμούς. Το κράτος όμως, εφόσον εκχωρεί τον συντονιστικό ρόλο είτε σε οργανισμούς είτε σε εκκαθαριστές, πρέπει να οριοθετήσει σαφείς παραμέτρους της επενδυτικής δραστηριότητας. Απαιτείται γι' αυτό «εθνική επενδυτική στρατηγική» όπου κάθε σκέλος αυτής δεν θα αντιμετωπίζεται ενιαία αλλά με βάση συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες και στοχεύσεις. Θα πρέπει κατά συνέπεια να οριοθετηθεί εκ νέου το πλαίσιο επιχειρηματικής δημιουργίας για τους στοχευμένους τομείς ανάπτυξης μεταξύ δε αυτών και του «συνεταιριστικού επιχειρείν». Για τον λόγο αυτό θα είναι λάθος η μη εξάντληση των ορίων για να πωληθεί η «Δωδώνη» στους συνεταιριστές αποκλείοντάς τους με τη λογική της «απλής εκκαθάρισης» ή λόγω διαδικαστικών ατελειών. Η πώληση της εταιρείας αυτής δεν θα έπρεπε να ενταχθεί στην ίδια λογική με τις προσπάθειες πώλησης της Βιομηχανίας Ζάχαρης και της ΣΕΚΑΠ.

Πρέπει να γίνει σαφές πλέον ότι είναι ανάγκη να αναπτυχθεί άμεσα η επιχειρηματικότητα στην χώρα μας στη βάση νέων μοντέλων προωθώντας ταυτόχρονα τη στήριξη μικτών σχημάτων. Η συνεργασία δήμων, Περιφερειών, συνεταιρισμών και ιδιωτικής πρωτοβουλίας θα δημιουργήσουν τις βάσεις για την επιτυχή ολοκλήρωση του παραπάνω εγχειρήματος. Το επενδυτικό El Dorado στο οποίο αναφέρθηκε πρόσφατα ο πρόεδρος του ΤΑΙΠΕΔ ως προοπτική της ελληνικής οικονομίας, απαιτεί καινοτομίες, ρίζεις και εμπιστοσύνη σε νέους θεσμούς επιχειρηματικότητας που προωθούνται σταδιακά. Ας αποτελέσει λοιπόν η ιδιωτικοποίηση της «Δωδώνη» το πρώτο επιτυχημένο παράδειγμα της νέας αντίληψης για την ανάπτυξη και τις ιδιωτικοποιήσεις.

Παρόλο που η ύπαρξη των συνεταιρισμών κατοχυρώνεται τόσο από το άρθρο 12 του Συντάγματος, όσο και από το νόμο 2801/2000, οι πολίτες αγοράζουν από τα ράφια των μεγάλων super market τα αγροτικά προϊόντα ακριβότερα έως και 944% σε σχέση με την αρχική χρέωση των παραγωγών. «Στο ράφι πληρώνουμε τον εκβιασμό των μεγάλων αλυσίδων λιανικής πώλησης, η άναρχη και ασύδοτη αγορά

αποτελεί εμπόδιο στην προώθηση των αγροτικών προϊόντων» λέει ο γενικός διευθυντής της ΠΑΣΕΓΕΣ. Γι' αυτό και η ΠΑΣΕΓΕΣ αποφάσισε να παρακάμψει τους μεσάζοντες και δρομολογεί τη δημιουργία αλυσίδας μικρών super market με προϊόντα συνεταιρισμών, ξεκινώντας στις αρχές του 2011 από την Αθήνα και με στόχο τα καταστήματα να φτάσουν τα 30 μέχρι το τέλος του έτους.

Τελευταία ευκαιρία για την ανασύνταξη των συντελεστών της αγροτικής παραγωγής μέσα από οργανωτικά σχήματα που αξιοποιούν τη συνεταιριστική ιδέα και τα πετυχημένα παραδείγματα συλλογικής δράσης στον ευρωπαϊκό χώρο, αποτελεί, ο τελευταίος νόμος για τους συνεταιρισμούς (4015/2011). Η υπάρχουσα οικονομική αλλά και πολιτική συγκυρία δεν αφήνει πολλά περιθώρια αισιοδοξίας για την έκβαση του εγχειρήματος, ωστόσο, οι γνήσιοι επαγγελματίες του αγροτικού χώρου καλούνται να ενεργοποιήσουν όλα τους να ανακλαστικά, ώστε ο σπόρος του συνεργατισμού να ξαναδώσει καρπούς.

Στο πλαίσιο της εξυγίανσης του συνεταιριστικού τοπίου με τον παραπάνω νόμο, μέσα στα επόμενα χρόνια, πάνω από 3.500 συνεταιρισμοί -εκ των περίπου 6.500- αναμένεται να μπουν σε καθεστώς εκκαθάρισης στα δικαστήρια. Οι βασικές αλλαγές είναι:

1. Το συνεταιριστικό κίνημα δομείται ως εξής: Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (Α.Σ.), Ομάδες Παραγωγών (Ο.Π.) και Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ). Η ΠΑΣΕΓΕΣ υφίσταται αλλά η εκλογή των μελών του Δ.Σ. της γίνεται από φυσικά κι όχι νομικά μέλη, από πανελλήνιο συνέδριο αντιπροσώπων.
2. Εκλογή: Στα διοικητικά συμβούλια αγροτικών συνεταιρισμών και της ΠΑΣΕΓΕΣ μπορούν να εκλεγούν μόνο επαγγελματίες αγρότες που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών κι Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων.
3. Θεσμοθετείται Εθνικό Μητρώο Συλλογικών Οργανώσεων με αυτοτελές γραφείο, που υπάγεται απευθείας στον εκάστοτε υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης, με την επωνυμία «Εποπτική Αρχή Αγροτικών Συνεταιρισμών». Ιδρύεται 11μελές Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Εποπτείας Συλλογικών Αγροτικών Οργανώσεων.
4. Συνεταιρισμοί. Χωρίζονται σε ενεργούς-ανενεργούς και δίνονται φορολογικά κίνητρα κι απαλλαγές για την ανάπτυξή τους. Όσοι δεν έχουν παραγωγική δραστηριότητα και δεν τηρούν σειρά κριτηρίων τίθενται έπειτα από γνωμοδότηση επιτροπής και με απόφαση του εκάστοτε υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης σε καθεστώς εκκαθάρισης, μέσω Πρωτοδικείων. Προοπτική υπάρχει αν συνενωθούν με ενεργούς. Γίνεται περιοδική αξιολόγηση συνεταιρισμών με

βάση και τις τακτικές ετήσιες δηλώσεις. Όσοι επί 3 χρόνια δεν έχουν δραστηριότητα μπαίνουν σε καθεστώς αναγκαστικής εκκαθάρισης.

5. Οι δευτεροβάθμιες Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ) καλούνται ν' αποφασίσουν αν θα γίνουν πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί ή θα μεταβληθούν σε Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ). Σήμερα οι ΕΑΣ είναι μία ή και περισσότερες ανά νομό, περίπου 120 σε όλη τη χώρα. Δίνεται η δυνατότητα συνενώσεων με πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς που υπάγονταν σ' αυτές
6. Ομάδες Παραγωγών (Ο.Π.). Σε κάθε Περιφέρεια αναγνωρίζεται μια Ο.Π. ανά προϊόν, που οφείλει να έχει ΑΦΜ. Παρέχονται κίνητρα για τη συγκρότησή τους σε επίπεδο Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, αφού σήμερα -όπου υπάρχουν- κατανέμονται κυρίως ανά νομό. Επί τρία συνεχόμενα χρόνια αδρανείς Ο.Π. ή όσες δεν υποβάλλουν ετήσια δήλωση, διαγράφονται απ' το Μητρώο. Όσες έχουν αναλάβει επιχειρησιακά προγράμματα ελληνικά ή κοινοτικά εξακολουθούν να λειτουργούν ως την ολοκλήρωση των προγραμμάτων.
7. Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ). Συνεταιρισμοί και Ο.Π. μπορούν να συγκροτούν ΑΕΣ, οι οποίες είναι ανώνυμες εταιρείες και καταχωρίζονται στο Μητρώο. Επί τρία συνεχόμενα χρόνια αδρανείς ΑΕΣ ή εάν δεν υποβάλλουν δήλωση διαγράφονται απ' το Μητρώο.
8. Συμβολαιακή Γεωργία. Τίθενται όροι για τη συμβολαιακή γεωργία και την ποινικοποίηση των συμβάσεων σε περίπτωση που δεν τηρηθούν. Σήμερα παρατηρούνται και φαινόμενα καρτέλ από εταιρείες, παράνομες μεταβιβάσεις συμβολαίων αγοράς αγροτικών προϊόντων, μη τήρηση των συμφωνηθέντων κ.ά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ

2.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η κτηνοτροφία, μαζί με τη γεωργία, ήταν τα βασικά στοιχεία στα οποία βάσισαν την οικονομία τους όλοι οι λαοί, όταν από πρωτόγονοι και περιπλανώμενοι συλλέκτες έτοιμων τροφών (κυνήγι, ψάρεμα-φρούτα) άρχισαν να εγκαθίστανται σε μόνιμους συνοικισμούς, να σχηματίζουν κοινωνίες και να δημιουργείται η ιδιοκτησία, η αποταμίευση και η οικονομία. Τα περισσότερα από τα σημερινά

κατοικίδια αγροτικά ζώα ήταν γνωστά από τότε και τα έτρεφαν οι άνθρωποι, πριν από αρκετές χιλιάδες χρόνια.

Και σήμερα η κτηνοτροφία αποτελεί έναν τομέα της εθνικής οικονομίας με μεγάλη σημασία, γιατί μας προσφέρει βασικά είδη για τη διατροφή μας, όπως το κρέας, το γάλα, το τυρί και άλλα παράγωγά τους, σημαντικές πρώτες ύλες για τη βιομηχανία (μαλλιά, δέρματα κλπ.) ακόμα και ζώα που χρησιμοποιούμε στις μεταφορές και στις αγροτικές εργασίες.

Η μορφή, που λαμβάνει η κτηνοτροφία μιας χώρας, εξαρτάται από τις φυσικές, γεωργικές, οικονομικές, και άλλες συνθήκες της χώρας αυτής. Η Ελλάδα, είναι χώρα ορεινή και οι περισσότερες ορεινές ή ημιορεινές εκτάσεις είναι, κατά κανόνα, χωρίς δασική βλάστηση και μικρής παραγωγικής ικανότητας. Επομένως, είναι ακατάλληλες για καλλιέργεια, γι' αυτό οι περισσότερες χρησιμοποιούνται σε βοσκότοποι.

Στις δυο τελευταίες δεκαετίες στην εξέλιξη της κτηνοτροφίας μας επέδρασαν αποφασιστικά οι μεγάλες οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές, που έγιναν στη χώρα μας (www.elog.gr).

2.2 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Το πρόβλημα της κτηνοτροφίας δεν είναι μεμονωμένο και ξεκομμένο, αλλά συνδέεται με όλα τα κατά μέρος μεγάλα προβλήματα, τα οποία απασχολούν την αγροτική οικονομία της χώρας. Και τούτο επηρεάζει τα άλλα προβλήματα ή επηρεάζεται από αυτά. Σήμερα υπάρχουν λιγότεροι κτηνοτρόφοι. Οι μεγάλες μεταπολεμικές πληθυσμιακές μετακινήσεις από το ύπαιθρο στα αστικά κέντρα και η μετανάστευση στο εξωτερικό, επηρεάζουν αποφασιστικά και την κτηνοτροφία, όπως και τη γεωργία. Το ίδιο αυτό ρεύμα παρασύρει και τον κτηνοτρόφο, όπως και το γεωργό και γι' αυτό παρατηρούμε συνέχεια ο κτηνοτροφικός πληθυσμός να λιγοστεύει (<http://erymanthos.eu>).

Αν για τη γεωργία μπορούμε να πούμε ότι έχουν εξασφαλιστεί από την εγχώρια παραγωγή τα σπουδαιότερα για τη χώρα μας γεωργικά προϊόντα (σιτάρι-βαμβάκι-ρύζι κλπ.) δεν μπορούμε να πούμε το ίδιο και για τα κτηνοτροφικά προϊόντα. Και αυτό, γιατί η κτηνοτροφία υστερεί. Από μας παρατηρείται ολοένα και μεγαλύτερη κατανάλωση κτηνοτροφικών προϊόντων. Η συνεχής βελτίωση των συνθηκών διατροφής του μέσου Έλληνα, εκδηλώνεται κυρίως με την ολοένα και πιο μεγάλη κατανάλωση κτηνοτροφικών προϊόντων, κρέατος και γάλακτος, πράγμα που

δε γινόταν παλιότερα. Επίσης κατακτήσαμε και ένα απρόοπτο ρεκόρ: Σήμερα οι Έλληνες καταναλώνουμε αναλογικά μεγαλύτερο ποσοστό "ερυθρών" κρεάτων, δηλαδή κυρίως βοοειδή και γιδοπρόβατα από τους δυτικοευρωπαίους, που τρώνε, κατά κύριο λόγο, τα λεγόμενα "λευκά" κρέατα και κυρίως πουλερικά, μια και θεωρούν την κατανάλωση των ερυθρών κρεάτων σαν πολυτέλεια.

Παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των κτηνοτρόφων μειώνεται, η παραγωγή παρουσιάζει αύξηση και τούτο χάρη στον εκσυγχρονισμό των μεθόδων. Παρόλη όμως την ποσοτική αύξηση και την ποιοτική καλυτέρευση, η παραγωγή δεν καλύπτει την κατανάλωση, η οποία και αυτή έχει αυξηθεί σημαντικά. Έτσι, αναγκαζόμαστε κάθε χρόνο να κάνουμε σοβαρές εισαγωγές από κτηνοτροφικά προϊόντα.

2.3 ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ

Από τον Σύνδεσμο Ελληνικής Κτηνοτροφίας, τονίζεται, ότι η κτηνοτροφία και η πτηνοτροφία στη χώρα μας είναι οι βασικοί πυλώνες του αγροτοδιατροφικού τομέα, της πραγματικής οικονομίας. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία του συνδέσμου ασχολούνται περίπου 140.000 οικογένειες, 300.000 εργαζόμενοι, με την παραγωγή 500.000 τόνων κρέατος και 1.500.000 τόνοι γάλακτος. Ταυτόχρονα, πάνω από 15.000 επιχειρήσεις κύρια μικρομεσαίες, δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση - εμπόριο - μεταφορές, εξαρτώμενες από την κτηνοτροφική παραγωγή και απασχολούν πάνω από 100.000 εργαζόμενους. Ακόμη, ένα μεγάλο μέρος της φυτικής παραγωγής που παράγεται στην χώρα μας, απορροφάται από τους κτηνοτρόφους του τομέα γενικότερα (www.elog.gr).

Επισημαίνει δε ότι η κτηνοτροφική παραγωγή συμβάλλει σημαντικά στη διατροφική επάρκεια της χώρας, στο εμπορικό ισοζύγιο, την προστασία του περιβάλλοντος, τη διατήρηση των φυσικών πόρων, την υγεία και ευζωία του πληθυσμού κι αποτελεί συνδεδετικό κρίκο για την οικονομική και κοινωνική συνοχή των περιοχών της χώρας, ιδιαίτερα των ορεινών-μειονεκτικών και νησιωτικών.

Παρά τις προοπτικές για τον κλάδο, η κτηνοτροφία σήμερα δεν έχει τη θέση που πρέπει στην Ελλάδα. Δυστυχώς μόνο το 4-5% του πληθυσμού ασχολείται ενεργά με τον πρωτογενή τομέα. Οι προοπτικές δεν είναι καλές γιατί μέχρι τώρα οι πολιτικές που ακολουθήθηκαν, δεν συνέβαλαν στην πραγματική ανάπτυξη. Δεν δημιουργήθηκαν οι απαραίτητες υποδομές. Σε μια εποχή όπου το διαδίκτυο είναι το μεγάλο «όπλο» για την εξέλιξη και ανάπτυξη της οικονομίας, υπάρχουν

καθαρόαιμες κτηνοτροφικές περιοχές που δεν υπάρχει ίντερνετ. Ταυτόχρονα η παιδεία γύρω από την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα υστερεί.

Όσον αφορά το ζήτημα της ανάζευξης της κτηνοτροφίας θα πρέπει πλέον να γίνουν ουσιαστικές κινήσεις. Πρέπει άμεσα να καθοριστούν οι κτηνοτροφικές ζώνες. Η διαχείριση των δημοτικών και των δημόσιων βοσκοτόπων να περάσει αποκλειστικά στις συνεταιριστικές οργανώσεις.

Πρέπει ο γεωργοκτηνοτρόφος να μάθει καλά την επιστήμη της παραγωγής. Παράλληλα να δημιουργηθούν εκείνες οι συνθήκες μεταξύ γεωργών και κτηνοτρόφων, ώστε να επιτευχθεί η μείωση του κόστους. Οι κτηνοτρόφοι αγοράζουν ζωοτροφές συνήθως και μόνο από συνεταιρισμούς. Σε μια διαφορετική σύζευξη και οικονομία θα έπρεπε να συντάσσονται πολυετή συμβόλαια, ώστε ο καθένας να γνωρίζει από πριν την τιμή και τις πραγματικές ανάγκες, κάτι που έως και σήμερα φαίνεται ανέφικτο να εφαρμοστεί.

Τα παραπάνω έχουν σαν αποτέλεσμα σήμερα στην χώρα να μην υπάρχει επάρκεια σε κρέας και να εισάγονται μεγάλες ποσότητες, αλλά δυστυχώς δεν γίνονται έλεγχοι, με αποτέλεσμα πολλά κρέατα να βαπτίζονται ελληνικά. Αυτό μπορεί να επιλυθεί μερικώς με την παρέμβαση και συμμετοχή των συνεταιρισμών στα σφαγεία και την τυποποίηση.

2.4 Η ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Είναι ένα βασικό ερώτημα για τον αν μπορεί να αναζωογονηθεί ο πρωτογενής τομέας με την επιστροφή των νέων στην ύπαιθρο, που ακόμα και κάτω από την παρούσα οικονομική κρίση είναι δύσκολο να απαντηθεί.

Πρώτον, αν θέλουμε να μιλάμε για την ανάπτυξη της Ελλάδας, έχοντας σαν πυλώνα τη γεωργία, τότε σημαντικό κομμάτι αυτού του πυλώνα πρέπει να είναι στεριωμένο στη ζωική παραγωγή και στον κτηνοτροφικό κόσμο, γιατί η χώρα μας έχει μια ανισόροπη ανάπτυξη σε ότι αφορά στον τομέα της φυτικής με τη ζωική παραγωγή. Πρέπει λοιπόν να ισοροπήσει ο τομέας προς όφελος αμφοτέρων.

Δεύτερον, ο τομέας της κτηνοτροφίας μπορεί γρήγορα ν' αναπτυχθεί και να απορροφήσει μεγάλα κομμάτια της ανεργίας. Τρίτον, ο κλάδος της κτηνοτροφίας μπορεί να είναι στην «καρδιά» της μεγάλης μας πολιτικής στροφής που κάνουμε προς την ποιότητα, προς μια γεωργία δηλαδή συνυφασμένη όχι τόσο με χαμηλό κόστος όσο με την παραγωγή ποιοτικότερων προϊόντων. Και είναι αυτά τα προϊόντα που ζητάει σήμερα η Ελλάδα, είναι αυτά που ζητάει η Ευρώπη και είναι

αυτά τα προϊόντα που ζητάει ο κόσμος. Ιδιαίτερα αρκετοί κλάδοι της κτηνοτροφίας που ακόμη είναι σε όχι τόσο εντατική μορφή, μπορεί να δώσουν εξαιρετικά προϊόντα και να μην υπάρχουν προβλήματα διάθεσης (<http://www.paragogi.net>).

Κάποιοι μιλούν για ολέθριο αφανισμό της ελληνικής κτηνοτροφίας, με την αύξηση του ΦΠΑ στο 13% για τις ζωοτροφές. Χαρακτηριστικά λένε ότι "σε δέκα χρόνια, οι κάτοικοι αυτής της χώρας θα ψάχνουν να βρουν κρέας και γάλα ελληνικό, χωρίς βέβαια επιτυχία".

Τέλος φαίνεται ότι ακόμα είναι δύσκολη η ζωή στην επαρχία. Αν δεν υπάρχει υποδομή, αν δεν υπάρχει γνώση η ενασχόληση με την γεωργία και την κτηνοτροφία δεν είναι μια απλή υπόθεση. Προς αυτήν την κατεύθυνση η λύση μπορεί να δοθεί μέσα από τις ομάδες παραγωγών. Τα χωριά εγκαταλείπονται από τους νέους ανθρώπους, καθώς οι συνθήκες που επικρατούν για την κτηνοτροφία είναι αρνητικές, συμπαρασύροντας στην έξοδο εκατοντάδες νέους ανθρώπους από τα ορεινά χωριά και όχι μόνο (<http://www.artist.gr>).

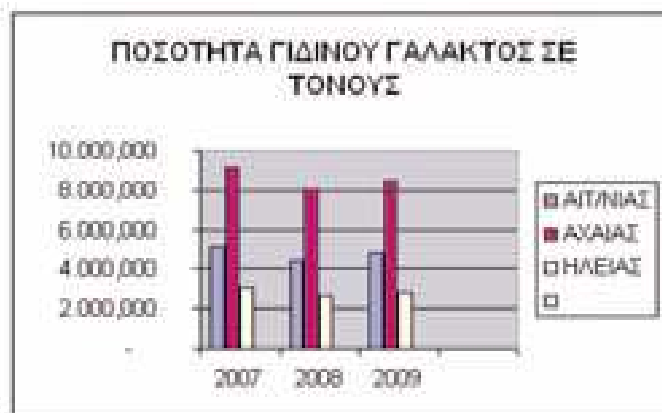
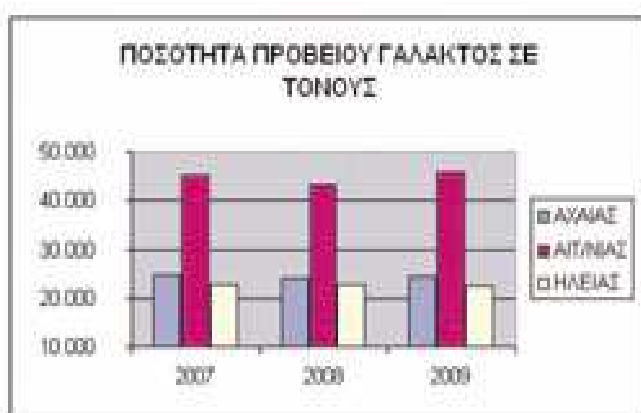
2.5 Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Η παραγωγή γάλακτος από την παραγωγή έως την τυποποίηση και την εμπορία δείχνει ότι πρόκειται για ένα κυρίαρχο κλάδο της οικονομίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΛΟΓΑΚ στην Δυτική Ελλάδα παράγεται το 5% του παραγόμενου γάλακτος σε ολόκληρη την χώρα. Το 2009 παρήχθησαν περίπου 29.000 τόνοι γελαδινού γάλακτος από 270 παραγωγούς. Η παραγωγή γελαδινού γάλακτος την τελευταία δεκαετία παρουσιάζει συνεχώς μείωση το ίδιο και ο αριθμός των παραγωγών.

Ειδικότερα, όσον αφορά την παραγωγή του πρόβειου και γίδινου γάλακτος στην περιφέρεια δυτικής Ελλάδος παράγεται το 17.5% της συνολικής παραγωγής πρόβειου γάλακτος σε όλη την χώρα και το 10% του γίδινου γάλακτος. Το έτος 2009 παρήχθησαν περίπου 100.000 τόνοι πρόβειου γάλακτος και 17.000 τόνοι γίδινου. Η παραγόμενη ποσότητα πρόβειου γάλακτος δεν παρουσιάζει διακυμάνσεις την τελευταία τριετία, αλλά η παραγόμενη ποσότητα γίδινου γάλακτος παρουσιάζει μείωση της τάξεως του 8%. Ο αριθμός των παραγωγών πρόβειου και γίδινου γάλακτος επίσης παρουσιάζει μείωση κατά 5%. Η μέση τιμή του πρόβειου γάλακτος παρουσιάζει αύξηση 7-10% ενώ του γίδινου 5-9%. Το πρόβειο και γίδινο γάλα χρησιμοποιούνται στην παραγωγή τυριού ΦΕΤΑ, λευκού τυριού, σκληρών τυριών

όπως γραβιέρα, κεφαλογραβιέρα, τυριών τυρογάλακτος και στην παραγωγή πρόβειου γιαουρτιού.

Στην περιφέρεια δραστηριοποιούνται αρκετές επιχειρήσεις επεξεργασίας και τυποποίησης πρόβειου και γίδινου γάλακτος. Από αυτές και οι 20 μαζί επεξεργάζονται γύρω στους 1000 τόνους γάλα τον χρόνο και η ΕΑΣ Καλαβρύτων μόνη της επεξεργάζεται πάνω από 12.000 τόνους τον χρόνο. Αυτό αρκεί για να κατανοήσει κανείς την δυναμική που μπορεί να παρουσιάσει μια τέτοια συνεταιριστική ένωση (Εφημερίδα Σύμβουλος Επιχειρήσεων, 2012). Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζεται η ποσότητα και η διατροφική αξία του παραγόμενου γάλακτος στην Δυτική Ελλάδα.

ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

ΠΡΟΒΕΙΟ

ΝΟΜΟΣ	ΛΙΠΟΣ	ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ	ΛΑΚΤΟΣΗ	ΣΥΛΛ
ΑΙΤΩΝΙΑΣ	6,46	5,74	4,66	11,27
ΑΧΑΪΑΣ	6,59	5,75	4,82	11,38
ΗΛΕΪΑΣ	6,52	5,79	4,84	11,33
ΧΩΡΑ	6,67	5,89	4,72	11,22

ΓΙΔΙΝΟ

ΝΟΜΟΣ	ΛΙΠΟΣ	ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ	ΛΑΚΤΟΣΗ	ΣΥΛΛ
ΑΙΤΩΝΙΑΣ	4,58	3,62	4,46	8,93
ΑΧΑΪΑΣ	4,57	3,71	4,45	9,21
ΗΛΕΪΑΣ	4,38	3,68	4,5	8,85
ΧΩΡΑ	4,55	3,72	4,42	8,82

ΑΓΕΛΛΑΔΙΝΟ

ΝΟΜΟΣ	ΛΙΠΟΣ	ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ	ΛΑΚΤΟΣΗ	ΣΥΛΛ
ΑΙΤΩΝΙΑΣ	3,85	3,42	4,95	8,82
ΑΧΑΪΑΣ	3,88	3,21	4,68	8,82
ΗΛΕΪΑΣ	3,86	3,35	4,85	8,83
ΧΩΡΑ	3,9	3,29	4,83	8,85

2.6 Η ΑΓΟΡΑ ΤΟΥ ΠΡΟΒΕΙΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

«Ατμομηχανή» για καλύτερες τιμές στο πρόβειο γάλα έχει αποτελέσει η κατοχύρωση του ονόματος φέτα. Θετικές προοπτικές για το πρόβειο γάλα διαβλέπουν επίσης οι παράγοντες του κλάδου τα επόμενα χρόνια και υπό το καθεστώς της παρούσας οικονομικής κρίσης. Οι τιμές που απολαμβάνει ο παραγωγός σήμερα παρουσιάζουν σαφή βελτίωση σε σχέση με τα περασμένα χρόνια, γεγονός που εν πολλοίς αποδίδεται στην έντονη ζήτηση για το προϊόν διεθνώς. Σε συνδυασμό με την τυπική κατοχύρωση της φέτας ως ελληνικό προϊόν, που αυξάνει αλματωδώς και την εγχώρια ζήτηση, οι ενδείξεις συνηγορούν, ότι ο παραγωγός μπορεί στο μέλλον να υπολογίζει σε ένα αξιοπρεπές εισόδημα (www.iobe.gr).

Οι σταθερά ανοδικές τάσεις, με ενδείξεις παγίωσης των τιμών αγελαδινού γάλακτος, την τελευταία διετία, σε επίπεδα που ακόμη και πέρσι ή λίγα χρόνια πιο πριν έμοιαζαν απλησίαστα για τον παραγωγό, σαφώς κι επηρεάζουν την πορεία των τιμών στο πρόβειο γάλα, εκτιμούν παράγοντες του κλάδου. Την άποψη αυτή συμμερίζεται και ο Ελληνικός Οργανισμός Γάλακτος, σύμφωνα με τα στοιχεία του οποίου από τα 82,49 ευρώ/κιλό που απολάμβανε κατά μέσο όρο ο παραγωγός πρόβειου γάλακτος στην Ελλάδα το 2002, τα 84,71 ευρώ/κιλό το 2003, τα 87,64 ευρώ/κιλό το 2004, τα 90,31 ευρώ/κιλό το 2005, φτάσαμε στο 2006, με τη μέση τιμή παραγωγού να «σκαρφαλώνει» στα 91,54 ευρώ/κιλό και να φτάνει το 1 ευρώ το κιλό τα επόμενα έτη (www.elog.gr). Σήμερα εκτιμούν στον ΕΛΟΓΑΚ, η επιτεύξιμη τιμή δύναται να είναι και καλύτερη, αν ληφθεί υπόψη το γεγονός της έλλειψης που παρατηρείται διεθνώς, η εγχώρια κατάσταση, και το κυριότερο, το αυξημένο ενδιαφέρον εκ μέρους των τυροκομικών επιχειρήσεων τη δεδομένη περίοδο για πρώτη ύλη για την παρασκευή φέτας. Η φράση «ποντάρουμε πολλά στη φέτα», κορυφαίου παράγοντα του ΕΛΟΓ, αποτυπώνει την κατάσταση και τις προοπτικές που διάνοιξε για τη χώρα μας, την κτηνοτροφία και ειδικότερα το πρόβειο γάλα, η αίσια κατάληξη του πολύχρονου σήριαλ με τη φέτα.

Ενδεικτική του κλίματος που επικρατεί στην αγορά, η στάση των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών που δραστηριοποιούνται στον τομέα του γάλακτος και των υπόλοιπων γαλακτοκομικών προϊόντων, δίνοντας εισόδημα σε χιλιάδες οικογένειες κτηνοτρόφων, ανά τη χώρα.

Σε αυτό το πλαίσιο, συνεχίζοντας την πολιτική που δίνει βάση και θέτει τον ίδιο τον παραγωγό και τις προσόδους του σε πρώτη προτεραιότητα, δίνοντας ιδιαίτερο βάρος στην ποιότητα του παραγόμενου προϊόντος, η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων, δίνει ικανοποιητικό εισόδημα για το γάλα που

παραλαμβάνει. Μάλιστα, προσφέρει ως και 1,10 ευρώ/κιλό στον προβατοτρόφο, παραμένοντας για μια ακόμη χρονιά πολύ ψηλά από το μέσο όρο σε εθνικό επίπεδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ (ΕΑΣ)

3.1 ΓΕΝΙΚΑ

Πρόκειται για συνεταιριστική οργάνωση που συστάθηκε νομότυπα το έτος 1963 . Με την πρώτη τροποποίηση του καταστατικού το έτος 1982 η επωνυμία της έγινε ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ. Σκοπός της είναι:

1. Η ενίσχυση, διεύρυνση και συντονισμός των δραστηριοτήτων των πρωτοβαθμίων – συνεταιρισμών μελών της.
2. Η Ένωση μπορεί να αναλαμβάνει και η ίδια δραστηριότητες από αυτές, που προβλέπονται για τα μέλη της είτε για λογαριασμό των μελών της είτε για λογαριασμό της.
3. Η Ένωσηπρακτορεύει στην περιφέρειά της ασφαλιστικές εταιρίες.
4. Η Ένωση, για την εκπλήρωση του σκοπού της, αναπτύσσει ιδίως τις ακόλουθες δραστηριότητες :

α) Παρέχει στα μέλη της κάθε συνδρομή και φροντίζει για τον εφοδιασμό τους με τα αγαθά που είναι απαραίτητα για την πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγή τους.

β) Φροντίζει για τη διακίνηση, διαφήμιση και εμπορία των προϊόντων των μελών της

γ) Συνιστά Υπηρεσία λογιστικής εξυπηρέτησης των Συνεταιρισμών και φροντίζει για τις νομικές τους υποθέσεις, εφ' όσον ζητηθεί.

δ) Συμβουλεύει και παρέχει κάθε βοήθεια στους Συνεταιρισμούς κατά την σύστασή τους και σε όλες τις λεπτομέρειες της διαχείρισης και των εργασιών τους. Εκδίδει σχέδια Κανονισμών εργασιών και άλλα έντυπα που περιέχουν οδηγίες προς τους συνεταίρους.

ε) Αποκτά ακίνητα και ιδρύει εργοστάσια για την εναποθήκευση, επεξεργασία ή κατεργασία συντήρηση και συσκευασία γεωργικών κτηνοτροφικών, δασικών και λοιπών προϊόντων των μελών της.

στ) Αποκτά και συντηρεί γεωργικές μηχανές και εργαλεία για την εξυπηρέτηση των γεωργικών αναγκών των μελών της.

ζ) Αναλαμβάνει για λογαριασμό του κράτους, ή άλλων οργανισμών την συγκέντρωση, εναποθήκευση, επεξεργασία και διάθεση γεωργικών ή άλλων προϊόντων της περιφέρειας της με προμήθεια. Στις ανωτέρω εργασίες επιτρέπεται η συμμετοχή και μη μελών εφόσον πρόκειται για εργασίες εκτελούμενες για λογαριασμό του κράτους.

η) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις προκειμένου για κάλυψη της δυναμικότητας των συνεταιρικών εγκαταστάσεων (εργοστασίων) για επίτευξη χαμηλού κόστους ή για παρασκευή προϊόντων ορισμένης ποιότητας ή εξυπηρέτησης κατηγορίας πελατών μπορεί η Ένωση να δέχεται σε συνεργασία μη μέλη της ως και μεμονωμένους παραγωγούς, εφ' όσον η παραγωγή των μελών δεν καλύπτει τις ανωτέρω ανάγκες.

θ) Εισπράττει από τους αρμόδιους φορείς το καθαρό προϊόν των πάσης φύσεως επιδοτήσεων και διανέμει στα μέλη ή απευθείας στους δικαιούχους, αποδίδουσα λογαριασμό στις αρμόδιες υπηρεσίες.

ια) Για την πληρέστερη αξιοποίηση των εργοστασίων και εν γένει εγκαταστάσεων της Ένωσης επιτρέπεται η επεξεργασία σε αυτά προϊόντων τρίτων μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου που καθορίζει το καταβλητέο δικαίωμα.

3.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων, ιδρύθηκε τον Δεκέμβριο του 1963 από τους κτηνοτρόφους της περιοχής της Επαρχίας Καλαβρύτων, οι οποίοι δια μέσου των πρωτοβάθμιων πιστωτικών και γαλακτοκομικών συνεταιρισμών δημιούργησαν ένα δευτεροβάθμιο όργανο. Σήμερα διανύει μια από τις καλύτερες περιόδους στην 40ετή και πλέον επιτυχημένη πορεία της στο συνεταιριστικό χώρο

Αρχικά δραστηριοποιήθηκε σε πιστωτικές και προμηθευτικές εργασίες για λογαριασμό των Συνεταιρισμών μελών της, την διαχείριση επιδοτήσεων, την λογιστική εξυπηρέτηση των μελών της κ.λ.π.

Το 1972 αποφασίζεται η ίδρυση εργοστασίου επεξεργασίας γάλακτος για παραγωγή τυροκομικών προϊόντων μέσω της συγκέντρωσης και αξιοποίησης του γάλακτος της περιοχής σε συνεταιριστική βάση, εγκατεστημένο σε απόσταση δύο (2) περίπου χιλιομέτρων από την πόλη των Καλαβρύτων επί της επαρχιακής οδού Καλαβρύτων – Πατρών.

Το 1974 το εργοστάσιο ξεκίνησε την λειτουργία του με την παραγωγή κυρίως παραδοσιακής βαρελίσιας φέτας, γνωστής έκτοτε ως «ΦΕΤΑ Καλαβρύτων» ή «ΦΕΤΑ της Ένωσης ή του Συνεταιρισμού Καλαβρύτων» και η λειτουργία του έχει

διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην περιοχή και έχει συντελέσει τα μέγιστα στην στήριξη του εισοδήματος των κτηνοτρόφων της ευρύτερης περιοχής των Καλαβρύτων.

Από το 1982 και μέχρι το 2007 η Ένωση αξιοποίησε την ένταξή της σε τέσσερα (4) αναπτυξιακά και επενδυτικά προγράμματα καθώς και την συνεχή επανεπένδυση ιδίων διαθεσίμων κεφαλαίων της, για τον συνεχή εκσυγχρονισμό του τυροκομείου της και την δημιουργία σύγχρονων υποδομών λειτουργίας.

Στα πλαίσια αυτά, μεταξύ άλλων δημιουργήθηκε το 1986 η μονάδα παραγωγής φυραμάτων στα Καλάβρυτα και το 2004 αντίστοιχη στην Κλειτορία.

Το 2003 ξεκίνησε και ολοκληρώθηκε σύντομα η δημιουργία μονάδος βιολογικού καθαρισμού για την επεξεργασία και διάθεση των υγρών αποβλήτων.

Το 2002 ξεκίνησε η υλοποίηση επένδυσης μονάδας επεξεργασίας πρωτεϊνών με την επωνυμία Αχαϊκές Πρωτεΐνες από ιδιώτη επιχειρηματία πλησίον του τυροκομείου, και τέθηκε σε λειτουργία το 2004 με την ενθάρρυνση και στήριξη της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων, που έδωσε σε συνδυασμό με την λειτουργία του βιολογικού καθαρισμού, ολοκληρωτική περιβαλλοντική λύση στο θέμα της διαχείρισης του τυρογάλακτος.

Επιπλέον τον Δεκέμβριο του 2011, υποβλήθηκε στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, νέο επενδυτικό πρόγραμμα, ύψους 3,7 εκ. ευρώ για την ανάπτυξη της ζώνης γάλακτος της ευρύτερης περιοχής των Καλαβρύτων και την επέκταση της δυναμικότητας του εργοστασίου παραγωγής τυροκομικών προϊόντων.

Από το 1983 η Ένωση συνεργάζεται κατ' αποκλειστικότητα με την αλυσίδα λιανικού εμπορίου «Σκλαβενίτης» και διαθέτει τα προϊόντα της στο λεκανοπέδιο της Αττικής, κυρίως την παραδοσιακή βαρελίσια φέτα ΠΟΠ, προϊόν υψηλής ποιότητας που είναι γνωστή στο καταναλωτικό κοινό ως «ΦΕΤΑ Καλαβρύτων» ή «ΦΕΤΑ της Ένωσης ή του Συνεταιρισμού Καλαβρύτων».

3.3 Η ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΣΗΜΕΡΑ

Εδώ και μισό αιώνα, περίπου, η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων, γράφει τη δική της, ξεχωριστή ιστορία. Μια «Ιστορία γάλακτος» με πρωταγωνιστές τη μοναδική φύση της περιοχής, τους κτηνοτρόφους παραγωγούς και τα υψηλής ποιότητας προϊόντα από αιγοπρόβειο γάλα (φέτα, γίδινο τυρί, φορμαέλα, ανθότυρος, ξηρή μυζήθρα). Κορυφαίο προϊόν η παραδοσιακή βαρελίσια φέτα Π.Ο.Π. που διατίθεται αποκλειστικά στην ελληνική αγορά, μέσω της αλυσίδας super markets ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και γίνεται ανάρπαστη, χάρη στην ξεχωριστή της γεύση και την αδιαπραγμάτευτη ποιότητά της. Αυτή η ποιότητα οφείλεται τόσο στον φυσικό τρόπο διατροφής των κοπαδιών, όσο και στις άριστες συνθήκες υγιεινής και ελέγχου, που διασφαλίζει, σε όλα τα στάδια, ο σύγχρονος τεχνολογικός εξοπλισμός της μονάδας παραγωγής, αλλά και η υπευθυνότητα του έμπειρου, εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Σήμερα, η Ένωση, μια από τις πιο κερδοφόρες και συνεχώς εξελισσόμενες συνεταιριστικές οργανώσεις, αποτελεί μοχλό ανάπτυξης για την περιοχή, στήριγμα για το εισόδημα του παραγωγού και εγγύηση για τον Έλληνα καταναλωτή, που δικαιούται να ζητά προϊόντα με όνομα και ταυτότητα.

Είναι δεδομένο ότι σε περιόδους οικονομικών κρίσεων, οι επιχειρήσεις που επιβιώνουν, είναι αυτές που στηρίζονται στην δυνατότητα προσαρμογής, την ποιότητα, τις στοχευμένες επενδύσεις και την χρηστή και αποδοτική διαχείριση. Τα τρία τελευταία χρόνια, στην Ελλάδα της μεγάλης κρίσης, πολλές επιχειρήσεις κάθε μεγέθους και από όλους τους κλάδους της οικονομίας, δεν μπόρεσαν δυστυχώς να

ανταπεξέλθουν, αποτελούν παρελθόν και χιλιάδες εργαζόμενοι οδηγούνται στην ανεργία και βιώνουν συνθήκες φτώχειας.

Ο τομέας των γαλακτοκομικών – τυροκομικών προϊόντων αντιμετωπίζει και αυτός πολλά και σοβαρά προβλήματα. Ακόμη και επιχειρήσεις μεγάλου μεγέθους δυσκολεύονται πολύ να διατηρήσουν την θέση τους στην αγορά.

Σημαντική εξαίρεση αποτελεί η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων. Η ΕΑΣ ιδρύθηκε το 1963 από παραγωγούς της περιοχής μέσω των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών τους. Η Ένωση όλα αυτά τα χρόνια διέγραψε μια αξιοπρόσεκτη πορεία, σε εποχές αρκετά δύσκολες για το συνεταιριστικό κίνημα, με πολλές αντιξοότητες, που όμως ξεπεράσθηκαν και σήμερα χαρακτηρίζεται ως μια από τις πλέον υγιείς, δυναμικές και συνεχώς εξελισσόμενες συνεταιριστικές οργανώσεις.

Με σήμα κατατεθέν την ποιότητα και κύριο προϊόν την παραδοσιακή Βαρελίσια Φέτα ΠΟΠ του «Συνεταιρισμού Καλαβρύτων» ή της «Ένωσης Καλαβρύτων» όπως είναι γνωστή στους καταναλωτές, αλλά και με παραγωγή εξαιρετικού γίδινου τυριού, ημίσκληρου τυριού, ανθότυρου, μυζήθρας ξηρής, βουτύρου γάλακτος και πρόβειου γιαουρτιού, προσφέρει στο καταναλωτικό κοινό, απaráμιλλα ποιοτικά και γευστικά τυροκομικά προϊόντα.

Η Ένωση λειτουργεί για την ευρύτερη περιοχή των Καλαβρύτων, ως ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες οικονομικής και κοινωνικής ισορροπίας, συμβάλλοντας καθοριστικά στην τόνωση της τοπικής απασχόλησης και την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, προσφέροντας ταυτόχρονα στους παραγωγούς της πολλαπλή στήριξη.

Έτσι, ενώ τα τελευταία χρόνια οι τιμές πρώτης ύλης γάλακτος προς τους κτηνοτρόφους υποχωρούν σ' όλη την Ελλάδα, η Ένωση στηρίζει και αυξάνει την τιμή του παραγωγού διατηρώντας και ενισχύοντας έτσι την κτηνοτροφική δραστηριότητα. Γι' αυτό άλλωστε και παρατηρείται μεγάλο ενδιαφέρον από παραγωγούς μη συνεργάτες μέχρι σήμερα της Ένωσης, όχι μόνο από τις περιοχές που παραδοσιακά δραστηριοποιείται η ΕΑΣ αλλά από όλη την Πελοπόννησο, για εισκόμιση γάλακτος.

Ταυτόχρονα με τις αποτελεσματικές παρεμβάσεις της στην αγορά πρώτων υλών ζωοτροφών καθώς και τις καθετοποιημένες δραστηριότητές της, διασφαλίζει για τους παραγωγούς - συνεργάτες της τα απαραίτητα εφόδια (ζωοτροφές, λιπάσματα, σπόρους, κτηνιατρικά φάρμακα κ.λ.π.) ώστε να μπορούν να ανταπεξέρχονται στο πολύ αυξημένο κόστος της παραγωγής γάλακτος.

Ιδιαίτερα εφέτος, η παρέμβασή της για την προμήθεια καλαμποκιού, λόγω των υψηλών τιμών που διαμορφώθηκαν στο προϊόν, υπήρξε καταλυτική και μέσα από αρκετές δυσκολίες κατόρθωσε να καλύψει το σύνολο της ζήτησης, με ποιοτικό αραβόσιτο σε άκρως ικανοποιητική τιμή.

Επιπλέον η Ένωση έχει υλοποιήσει μια σειρά πρόσθετων παρεμβάσεων σε θέματα υποδομής όπως π.χ. Ανέπτυξε δίκτυο χρήσης υγραερίου αντί για μαζούτ, εγκατάσταση υποσταθμού μέσης τάσης για αύξηση της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, επένδυσε στη δημιουργία μονάδας φωτοβολταϊκού συστήματος ισχύος 100 KWA στην στέγη του τυροκομείου και βελτιώνοντας συνεχώς τις συνθήκες λειτουργίας του βιολογικού της καθαρισμού, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση του παρακείμενου εργοστασίου παραγωγής πρωτεϊνών (με σημαντικό γι' αυτήν κόστος), αντιμετωπίζει απόλυτα την διαχείριση του παραγόμενου τυρογάλακτος, αποδεικνύοντας εμπράκτως την οικολογική της συνείδηση για την προστασία του περιβάλλοντος.

Όλα τα ανωτέρω και σε συνδυασμό με την πανίδα της περιοχής που βόσκουν τα αιγοπρόβατα, τον τρόπο εκτροφής τους, τις ντόπιες φυλές τους αλλά και την ιδιαίτερη αξία στην γεύση που προσφέρει η ωρίμανση της φέτας σε ξύλινα βαρέλια, διασφαλίζουν στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων, τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για να συνεχίζει να παράγει ανώτερα ποιοτικά προϊόντα, με αιχμή την παραδοσιακή βαρελίσια φέτα ΠΟΠ, αλλά και τα άλλα της προϊόντα, που στηρίζουν και ενισχύουν τις πωλήσεις, έτσι ώστε να μπορεί να καλύπτει τις υποχρεώσεις της απέναντι στους παραγωγούς – συνεργάτες, το προσωπικό, τους λοιπούς προμηθευτές και να έχει σημαντικά κέρδη που μετά την πληρωμή των αναγκαίων φόρων, μπορούν να χρηματοδοτούν τις επενδύσεις της.

Με κύκλο εργασιών που ξεπερνά τα τελευταία χρόνια, τα 18 εκ. ευρώ ετησίως, κέρδη προ φόρων κατ' έτος άνω του 1,2 εκ. ευρώ, συνεταιριστικό κεφάλαιο 1,5 εκ ευρώ, ίδια κεφάλαια που ήδη ανέρχονται στα 9,0 εκ. ευρώ, ποσοτικές πωλήσεις που το 2011 παρουσίασαν αύξηση περίπου 10% έναντι του 2010, και το 2012 διατηρούν την δυναμική τους έναντι του 2011 χωρίς καμία υποχώρηση – παρά την πτώση της κατανάλωσης -, εισκόμιση γάλακτος που ποσοτικά παρουσιάζει από το 2010 κάθε χρόνο αύξηση περίπου 8-10%, η Ένωση απολαμβάνει επιχειρηματική υγεία, διασφαλίζοντας για τους κτηνοτρόφους ευοίωνες προοπτικές για το μέλλον, παρά τα τρομερά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας.

Σ' αυτή την κατεύθυνση η Ένωση εργάζεται για την προσαρμογή της στις διατάξεις του Ν. 4015/2011 «Περί συνεταιρισμών» και έχει ήδη δρομολογήσει την μετατροπή της σε Αγροτικό Συνεταιρισμό (Α.Σ.), μέσω συγχώνευσης και απορρόφησης των σημερινών πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών της, αφενός μεν βάσει απόφασης έκτακτης Γενικής της Συνέλευσης στις 4/3/2012 , αφετέρου βάσει αντίστοιχων αποφάσεων των τριάντα πέντε(35) από τους τριάντα έξι (36) συνεταιρισμούς της.

Δεδομένου δε ότι έχουν ολοκληρωθεί οι οικονομικές αποτιμήσεις της ΕΑΣ και των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών και έχουν συνταχθεί οι σχετικές οικονομικές καταστάσεις και οι ισολογισμοί, καθώς και ο ισολογισμός ενοποίησης, ακολουθεί πλέον η σύνταξη του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης και ακολούθως η σύγκλιση κοινής Γενικής Συνέλευσης για την έγκριση του νέου καταστατικού.

Είναι πεποίθηση απόλυτη των ανθρώπων της Ένωσης, δηλαδή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου , του Γενικού Διευθυντή, των στελεχών, του επιστημονικού προσωπικού και όλων ανεξαιρέτως των εργαζομένων, μονίμων και εποχιακών, ότι η σταθερή ανάπτυξη της οργάνωσης, αποτελεί ίσως την κυριότερη παράμετρο για την οικονομική ευρωστία της ευρύτερης περιοχής των Καλαβρύτων.

Όπως δηλώνει η σημερινή διοίκηση της ένωσης «Μια επίσκεψη, στα Καλάβρυτα και στα υπόλοιπα Καλαβρυτοχώρια, είναι μια ευκαιρία να απολαύσει κανείς το εξαιρετικού κάλλους φυσικό τοπίο, τα ιστορικά μνημεία και αξιοθέατα, αλλά και να γνωρίσει τη δυναμική δραστηριότητα του αγροτικού κόσμου της περιοχής και να απολαύσει τα υψηλής ποιότητας τυροκομικά προϊόντα της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων, που διατίθενται και στο καλαίσθητο πρατήριό της στα Καλάβρυτα. Οφείλουμε να συνεχίσουμε να εργαζόμαστε ώστε η Ένωση να παραμείνει σε υψηλά επίπεδα οργάνωσης, χρηστής συνεταιριστικής διαχείρισης, παραγωγός ποιοτικών προϊόντων με σεβασμό στον καταναλωτή, στήριγμα για τους κτηνοτρόφους και την ανάπτυξη του τόπου».

3.4 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Οι δραστηριότητες και τα προϊόντα που χαρακτηρίζουν σήμερα την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων, με τους 36 πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς που την αποτελούν, είναι:

- Συγκεντρώνει αιγοπρόβειο γάλα από τουλάχιστον 1.100 κτηνοτροφικές μονάδες, παραγωγών μελών της, στην ευρύτερη περιοχή των Καλαβρύτων,

καθώς και από παραγωγούς όμορων ορεινών περιοχών, με ιδιόκτητο στόλο ισόθερμων βυτίων γάλακτος.

- Διαθέτει σύγχρονο εργοστάσιο παραγωγής τυροκομικών προϊόντων, που λειτουργεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές των εθνικών κανονισμών και της Ε.Ε., με εφαρμογή συστημάτων HACCP και ISO 9001, με ιδιόκτητη μονάδα ψυκτικών θαλάμων και μονάδα βιολογικού καθαρισμού.
- Παράγει την υψηλής ποιότητας παραδοσιακή βαρελίσια ΦΕΤΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.) όπως επίσης κασικίσιο τυρί, ημίσκληρο τυρί (φρουμαέλλα), ανθότυρο, ξηρή μυζήθρα, γιαούρτι και βούτυρο γάλακτος.
- Τα προϊόντα της διατίθενται στην εγχώρια αγορά, ενώ για την εξυπηρέτηση των παραγωγών της περιοχής διαθέτει:
 - Δύο συγκροτήματα αποθήκευσης και παραγωγής μιγμάτων ζωοτροφών.
 - Τέσσερα υποκαταστήματα εμπορίας ζωοτροφών, λιπασμάτων και πολλαπλασιαστικού υλικού, στα Καλάβρυτα, την Κλειτορία, την Ψωφίδα και τη Δάφνη.
 - Κατάστημα πώλησης κτηνιατρικών και γεωργικών φαρμάκων, στα Καλάβρυτα.
 - Κατάστημα λιανική πώλησης των τυροκομικών προϊόντων της, στα Καλάβρυτα.

Σε όλα αυτά τα χρόνια της λειτουργίας της καταβλήθηκε τεράστια προσπάθεια από τις Διοικήσεις και τα μέλη της και απαιτήθηκαν σκληροί αγώνες για να ξεπεραστούν οι αντιξοότητες σε εποχές δύσκολες για το συνεταιριστικό κίνημα και να καταστεί δυνατή η σημερινή της οικονομική θέση. Σήμερα, μπορεί να χαρακτηριστεί ως μια από τις πιο κερδοφόρες και συνεχώς εξελισσόμενες συνεταιριστικές οργανώσεις που αποτελεί παράδειγμα συνεταιριστικής δράσης και συνεργασίας.

Κύρια δραστηριότητά της Ένωσης, είναι η «πρότυπη» μονάδα παραγωγής παραδοσιακής βαρελίσιας φέτας Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης, δραστηριότητα που την κάνει να υπερέχει. Για την παραγωγή της βαρελίσιας φέτας και των άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων, η ΕΑΣ συγκεντρώνει αιγοπρόβειο γάλα από τους 36 πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς της ευρύτερης περιοχής των Καλαβρύτων, ενώ την τελευταία 20ετία παραλαμβάνει γάλα και από την περιοχή

της Αιγιαλείας, την ορεινή περιοχή της Πάτρας, καθώς και από τους Νομούς Αρκαδίας και Ηλείας.

Η παραλαβή και η μεταφορά του γάλακτος γίνεται με ιδιόκτητα μεταφορικά μέσα της Ένωσης και το σύνολο του παραλαμβανόμενου γάλακτος ανέρχεται στους 12.000 τόνους ανά εξάμηνο, ενώ η ετήσια παραγωγή βαρελίσιας φέτας αγγίζει τους 2.500 τόνους. Η αυξημένη αυτή παραγωγή οφείλεται στην άριστη συνεργασία με τους κτηνοτρόφους που παραδίδουν το γάλα τους στην ΕΑΣ και αριθμούν τις 1200 οικογένειες, με τους οποίους έχει οικοδομηθεί μια μακροχρόνια και σταθερή σχέση εμπιστοσύνης.

Η παραγόμενη παραδοσιακή βαρελίσια φέτα ΠΟΠ είναι προϊόν υψηλής ποιότητας ιδιαίτερα ανταγωνιστικό που διατίθεται αποκλειστικά στην ελληνική αγορά μέσω της αλυσίδας σούπερ μάρκετ Σκλαβενίτης.

Η αδιαμφισβήτητη υψηλή ποιότητα της φέτας οφείλεται τόσο στο φυσικό τρόπο διατροφής των κοπαδιών όσο και στις άριστες συνθήκες υγιεινής που επικρατούν στο εργοστάσιο μεταποίησης του γάλακτος, στο σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό, την εφαρμογή συστημάτων HACCP και ISO 9001, καθώς και την ύπαρξη πιστοποιημένου μικροβιολογικού εργαστηρίου έλεγχου του γάλακτος που πραγματοποιεί καθημερινούς ελέγχους αλλά και στην άριστη συνεργασία της ΕΑΣ με τους ελεγκτικούς φορείς ΕΛΟΓ, ΕΦΕΤ κ.α..

Η ποιοτική παραγωγή και η σταθερή συνεργασία με την Εταιρεία Σκλαβενίτης για την διάθεση της φέτας διασφαλίζει πολύ καλές τιμές χονδρικής πώλησης αλλά και καλές τιμές στην κατανάλωση με πολλαπλό όφελος για την ΕΑΣ, τον παραγωγό και τον καταναλωτή. Άλλωστε, η ΕΑΣ έχει θέσει στον κέντρο της πολιτικής ανάπτυξής της τον παραγωγό τον άνθρωπο. Με πίστη στη συνεταιριστική λογική, αντιτάσσεται στα καρτέλ του γάλακτος και υποστηρίζει την λογική της απόδοσης των κερδών της στον παραγωγό αλλά και τον καταναλωτή.

Και ενώ, τα τελευταία χρόνια, οι τιμές υποχωρούν κάτω από την πίεση των καρτέλ, η ΕΑΣ συνεχίζει να αυξάνει την τιμή στον παραγωγό σε συνδυασμό πάντοτε με την ποιότητα του παραγόμενου γάλακτος, στηρίζοντας την κτηνοτροφική δραστηριότητα και την επέκτασή της. Πρόσφατα ολοκληρώθηκε άλλη μια επιτυχημένη επενδυτική κίνηση από την ΕΑΣ Καλαβρύτων και συγκεκριμένα η αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός του τυροκομείου της, με την κατασκευή νέας μονάδας ψυκτικών θαλάμων,

Εκτός από την παραγωγή φέτας και των υποπροϊόντων γάλακτος, η ΕΑΣ έχει αναπτύξει, για την εξυπηρέτηση των παραγωγών και άλλες δραστηριότητες.

Διαθέτει εργοστάσιο παραγωγής φυραμάτων, κατάσταση εμπορίας λιπασμάτων και σπόρων, φαρμακείο κτηνιατρικών και γεωργικών φαρμάκων και διαθέτει παραρτήματα στη περιοχή της Κλειτορίας, της Ψωφίδας και της Δάφνης για την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων της ευρύτερης περιοχής των Καλαβρύτων.

Ο Πρόεδρος της Ε.Α.Σ. Καλαβρύτων πρόσφατα τόνισε την σημασία του αντικειμένου των "πράσινων" παρεμβάσεων στον μεταποιητικό τομέα της αγροτοκτηνοτροφικής παραγωγής, αναφερόμενος στην σημαντική συνεργασία που αναπτύσσεται με τη ΕΑΣ Καλαβρύτων για το τυρόγαλο, επικεντρώνοντας στα κοινωνικοοικονομικά οφέλη που αποκομίζονται από την αξιοποίηση ενός αρκετά ρυπογόνου προϊόντος όπως είναι τα τυρόγαλα. Προέτρεψε μάλιστα τους ελεγκτικούς φορείς να εντατικοποιηθούν προς τις μη συμμορφούμενες τυροκομικές επιχειρήσεις, οι οποίες σε σχέση με την ΕΑΣ λειτουργούν σε συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού βάζοντας παράλληλα σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της μονάδας επεξεργασίας τυρογάλακτος, που δραστηριοποιείται στα Καλάβρυτα.

Με το επιστημονικό προσωπικό που διαθέτει, παρέχει συμβουλές και βοήθά στην αντιμετώπιση προβλημάτων και υποστηρίζει τους παραγωγούς. Σημαντική είναι η συμβολή της στην τόνωση της τοπικής απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας καθώς απασχολεί μόνιμα 25 εργαζόμενους, αλλά και σημαντικό αριθμό εποχιακά εργαζόμενων.

Με συλλογικότητα τα όργανα διοίκησης της Ε.Α.Σ., στα οποία μετέχουν νέοι αγρότες και κτηνοτρόφοι αγωνίζονται ανιδιοτελώς για την ορθότερη διοίκησή της και για την διασφάλιση των συμφερόντων των παραγωγών.

3.5 ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Η ΕΑΣ Καλαβρύτων από το 2002 συνεργάζεται με τον όμιλο ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΩΤΕΪΝΗ Α.Ε, που ιδρύθηκε το 1995 με στόχους τα παρακάτω:

1. Δημιουργία Ελληνικών πρωτεϊνικών προϊόντων ορού γάλακτος υψηλής ποιότητας.
2. Κατασκευή υπερσύγχρονων παραγωγικών μονάδων υψηλής τεχνολογίας στον χώρο των συστατικών τροφίμων.
3. Λύση σε ένα τεράστιο οικολογικό πρόβλημα της διάθεσης του ορού τυρογάλακτος (απόγαλο).

Η ανάπτυξη του Ομίλου πραγματοποιήθηκε στις παρακάτω φάσεις

- Α! Φάση 1996:

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ Α.Ε. Ιωάννινα

- Β! Φάση 2000- 2002:

ΠΡΩΤΕΙΝΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΧΑΪΚΕΣ ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ Α.Ε. Καλάβρυτα

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ Α.Ε. Κιλκίς

- Γ! Φάση 2005-2007: Εκσυγχρονισμός εργοστασίων

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΙΝΕΣ ΑΕ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΙΝΕΣ ΑΕ

Τα 4 εργοστάσια του ομίλου είναι γεωγραφικά διανεμημένα ώστε να υπάρχει δυνατότητα παραλαβής ορού γάλακτος ή υποπροϊόντων αυτού από όλες τις περιοχές της Ελλάδος. Σήμερα επεξεργάζονται συνολικά 120.000ΤΝ ορού γάλακτος ετησίως.

3.5.1 ΑΧΑΪΚΕΣ ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ ΑΕ

Οι ΑΧΑΪΚΕΣ ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ Α.Ε. στα Καλάβρυτα, αποτελούν μια ξεχωριστή παραγωγική μονάδα σε σχέση με τα υπόλοιπα εργοστάσια επεξεργασίας του ορού γάλακτος. Αποτελεί κέντρο συλλογής και προσυμπύκνωσης του ορού γάλακτος για όλη την Πελοπόννησο με σκοπό να διαθέτει το τελικό προϊόν της συμπύκνωσης στα άλλα εργοστάσια του Ομίλου προς περαιτέρω επεξεργασία.

Η μονάδα είναι κτισμένη σε οικόπεδο συνολικής επιφάνειας 10.000 τ.μ. που της επιτρέπει, εφ' όσον κριθεί σκόπιμο στο μέλλον, να αποτελέσει μια ακόμη παραγωγική μονάδα σκόνης ορού γάλακτος. Σήμερα λειτουργεί στο 30% της δυναμικότητας παραλαμβάνοντας ορό τυρογάλακτος ετησίως 2.800ΤΝ κυρίως από το τυροκομείο της Ε.Α.Σ. ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ.

3.6 ΤΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Η Διοίκηση της Ένωσης διαβλέποντας έγκαιρα την ανάγκη προσαρμογής της στις επερχόμενες νέες συνθήκες στον κλάδο των τυροκομικών προϊόντων ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης και της ύφεσης, απεφάσισε το καλοκαίρι του 2011 να συντάξει και να υποβάλλει στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, πλήρη φάκελο για ένταξη στις διατάξεις του μέτρου 1.2.3.Α του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013, επενδυτικού σχεδίου ύψους 3.750.000€ με στόχους την βελτίωση της παραγωγικότητας, των διαδικασιών ασφάλειας και υγιεινής, της χρήσης σύγχρονων τεχνολογικών συστημάτων, την ενίσχυση των μέσων συγκέντρωσης και συλλογής γάλακτος, την δημιουργία κατάλληλων υποδομών λειτουργίας και την μείωση κατά το δυνατόν των λειτουργικών εξόδων.

Οι κυριότερες δράσεις αυτού του προγράμματος είναι:

- Αναβάθμιση και επέκταση του υφιστάμενου παραγωγικού εξοπλισμού του τυροκομείου.
- Προμήθεια πρόσθετων βυτίων γάλακτος και μικρών αυτόψυκτων δεξαμενών για χρήση από τους παραγωγούς.
- Κατασκευή δύο (2) πρόσθετων ψυκτικών θαλαμών αποθήκευσης και ωρίμανσης βαρελιών φέτας.
- Ανόρυξη νέας υδρογεώτρησης, εγκατάσταση νέων δικτύων χημικού καθαρισμού, θερμομόνωση, προμήθεια ξύλινων βαρελιών φέτας κλπ.

Το πρόγραμμα αυτό, μετά την αρχική έγκριση του φακέλου από τις υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ, έχει αρχίσει ήδη να υλοποιείται και η Ένωση είναι εν αναμονή της οριστικής ένταξης του προγράμματος στις διατάξεις του μέτρου 1.2.3.Α.

Η μέχρι σήμερα αποτελεσματική προώθηση των προϊόντων της ένωσης, το ισοζύγιο μεταξύ της ολοένα αυξανόμενης παραγωγής και διάθεσης - πέρα από τη διασφάλιση καλών τιμών για τους παραγωγούς - συνέβαλλαν καθοριστικά στην επιτυχημένη και κερδοφόρα πορεία της Ένωσης.

Επέτρεψαν τη δημιουργία πλεονασματικών κεφαλαίων μέσω των οποίων κατέστη δυνατή η απεμπλοκή της από επιβαρύνσεις δανεισμών, η επίτευξη καλής συνεργασίας με προμηθευτές και τρίτους και κυρίως η περαιτέρω επενδυτική δραστηριότητα και ανάπτυξή της,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΑΣ Καλαβρύτων αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα πλεονάσματα, επένδυσε και επενδύει ίδια κεφάλαια σε αγορές ακινήτων για την ανάπτυξη υποδομών και για τον εκσυγχρονισμό των μονάδων παραγωγής και των εγκαταστάσεων της.

Στα πλαίσια του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου και του Μέτρου 2.1 του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, η ΕΑΣ με τη συνεργασία του υπουργείου και την υποστήριξη της ΠΑΣΕΓΕΣ υλοποίησε επενδυτικό πρόγραμμα εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων της προϋπολογισμού 2.750.000 €, καλύπτοντας με δικούς της πόρους την ίδια συμμετοχή ποσού 1.500.000 € περίπου.

Το πρόγραμμα εκσυγχρονισμού περιελάμβανε την αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό του εργοστασίου παραγωγής τυροκομικών προϊόντων και της Μονάδας Βιολογικού Καθαρισμού, την επέκταση της Ζώνης γάλακτος με την προμήθεια και διάθεση στους κτηνοτρόφους ψυκτικών δεξαμενών και το σημαντικότερο την δημιουργία νέας μονάδας ψυκτικών θαλάμων στεγασμένου

χώρου 3.000 τ.μ. και χωρητικότητας 13.000 κυβικών μέτρων σε ιδιόκτητο χώρο της ΕΑΣ εκτάσεως 22.000 τετραγωνικών μέτρων.

Η εν λόγω μονάδα, η οποία εγκαινιάστηκε πρόσφατα, πληροί τις προδιαγραφές των εθνικών κανονισμών και της ΕΕ και λειτουργεί αξιοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα σημαντικό και αναγκαίο έργο για την αποθήκευση των προϊόντων μας, που θα μειώσει σημαντικά το κόστος.

Από την εγκατάσταση της μονάδας γίνεται σήμερα η διάθεση των προϊόντων μας απευθείας στην αγορά και επιτυγχάνεται καλύτερος έλεγχος κατά τη διάρκεια της συντήρησής τους. Χάρη στις κοινές μας προσπάθειες η περιουσία της ΕΑΣ σε εγκαταστάσεις, ακίνητα και μηχανήματα ξεπερνά σήμερα τα 15.000.000 €.

Πόσο εύκολο είναι οι κτηνοτρόφοι να κερδίσουν κατά κράτος τους τεχνοκράτες; Οι περισσότεροι το θεωρούν ακατόρθωτο. Όμως μία πενταμελής ομάδα, το Δ.Σ. της ΕΑΣ Καλαβρύτων, έκανε την μεγάλη ανατροπή.

Δημιούργησε μία από τις πλέον σημαντικές στο χώρο της, γαλακτοβιομηχανίας. Στήριξε και στηρίζει ουσιαστικά τους παραγωγούς της περιοχής, καταγράφει κέρδη και σχεδιάζει νέες επενδύσεις.

3.7 ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

3.7.1 Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ.

Η επιτυχία της ΕΑΣ, δεν ήρθε ούτε ξαφνικά, ούτε συμπτωματικά. Από το 1980 έβαλε τις βάσεις με αρχές την σωστή διαχείριση των οικονομικών, την αλληλεγγύη και την διαφάνεια. Παράλληλα φρόντισε να έχουν τον πρώτο λόγο στο Διοικητικό Συμβούλιο οι κτηνοτρόφοι και κανένας άλλος. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, να δημιουργηθεί ένα θετικό κλίμα για το σύνολο των κτηνοτρόφων, οι οποίοι είδαν τους δικούς τους ανθρώπους να διαχειρίζονται το προϊόν τους με απόλυτη διαφάνεια και χωρίς να πληρώνονται γι' αυτό. Έτσι αναπτύχθηκε μία στέρεα σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ του συνεταιρισμού και των 1.200 κτηνοτρόφων της περιοχής.

Από την πρώτη στιγμή η ένωση φρόντισε να παρασκευάσει ένα προϊόν ποιοτικό και σχετικά φθινό για τον καταναλωτή. Στην προσπάθειά αυτή βρήκε συμπαραστάτη τα σούπερ μάρκετ «Σκλαβενίτη» με τα οποία υπάρχει άριστη σχέση. Είναι τα μόνα καταστήματα στα οποία πωλείται η φέτα ΠΟΠ Καλαβρύτων. Όμως προέκυψε το πρόβλημα μετά την επιτυχία της ΕΑΣ Καλαβρύτων, άρχισαν πολλοί να πωλούν φέτα με την ίδια επωνυμία και αναγκάστηκε η ένωση να προσφύγει στη

Δικαιοσύνη κατά ιδιωτών, για να προστατεύσει την θέση της στην αγορά και την ποιότητα του προϊόντων της.

3.7.2 Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ

Η Ένωση έχει αναπτύξει με τους παραγωγούς μια σχέση ουσιαστική. Αυτή η σχέση βασίζεται με το κίνητρο που δίδει στους παραγωγούς να παράγουν ποιοτικό προϊόν, την επιτυχία που γνωρίζει στα ψυγεία των σούπερ μάρκετ η Καλαβρυτινή φέτα της Ένωσης και εν συνεχεία τη διαχείριση των κερδών προς την κατεύθυνση ενίσχυσης των κτηνοτρόφων και φυσικά των αναγκαίων υποδομών

Αυτό μεταφράζεται σε οικονομική στήριξη, αλλά και σε προστασία του κοινωνικού ιστού της ευρύτερης περιοχής. Σήμερα είναι οι μόνοι που προσφέρουν καλύτερες τιμές ανά κιλό για το αιγοπρόβειο γάλα. Πλέον ο παραγωγός δεν ρωτάει καν την τιμή, αλλά απλώς ζητά να του αγοράσουν το γάλα. Επίσης ο παραγωγός υποστηρίζεται στην αγορά εφοδίων και ζωοτροφών, σε μια περίοδο όπου οι τράπεζες έχουν κλείσει τις στρόφιγγες για τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους.

Σε αυτό το πλαίσιο, συνεχίζοντας την πολιτική που δίνει βάση και θέτει τον ίδιο τον παραγωγό και τις προσόδους του σε πρώτη προτεραιότητα, δίνοντας ιδιαίτερο βάρος στην ποιότητα του παραγόμενου προϊόντος, η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων, δίνει ικανοποιητικό εισόδημα για το γάλα που παραλαμβάνει. Μάλιστα, προσφέρει στον παραγωγό για το πρόβειο γάλα τιμές που ξεκινούν από τα 0,95 ευρώ το κιλό και φτάνουν και τα 1,10 ευρώ/κιλό, παραμένοντας για μια ακόμη χρονιά πολύ ψηλά από το μέσο όρο σε εθνικό επίπεδο. Η τακτική που ακολουθεί στο θέμα των τιμών η Ένωση έχει να κάνει κυρίως «με την εμπορική πορεία των προϊόντων της στο ράφι, οπότε όσο μεγαλύτερα είναι τα κέρδη, τόσα περισσότερο αυξάνεται το εισόδημα των παραγωγών», μη αποκλείοντας ακόμη υψηλότερες τιμές στο άμεσο μέλλον.

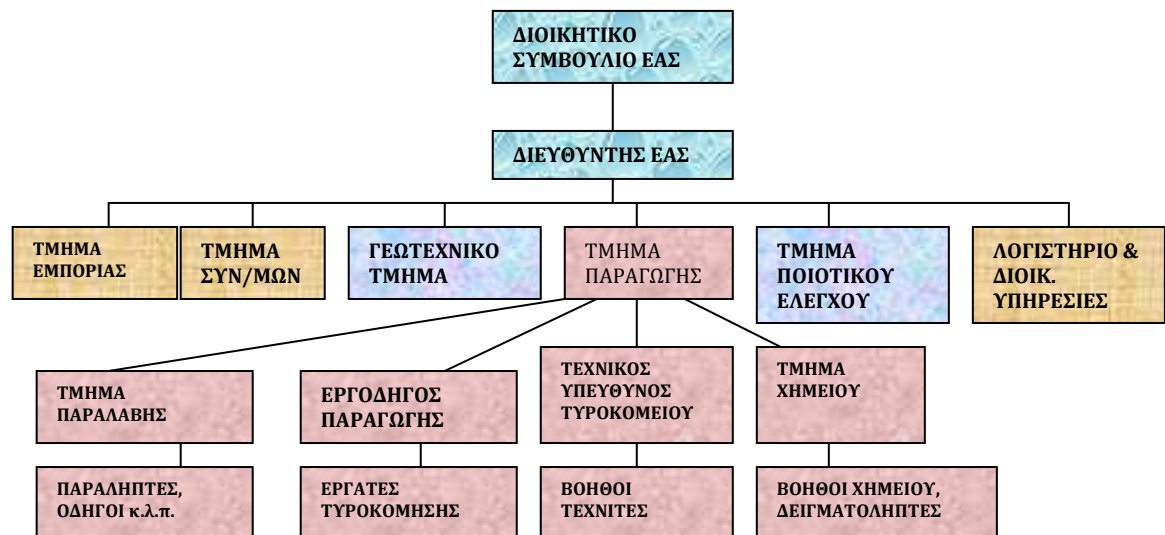
Επίσης η προαναφερθείσα καλή σχέση ενισχύεται και από το γεγονός ότι σαν συνεταιρισμός απασχολεί περί τους 100 μόνιμους και εποχικούς υπαλλήλους, χωρίς να έχει μπει στη διαδικασία των απολύσεων και των μειώσεων των μισθών. Αυτό σημαίνει ότι η Ένωση συμμετέχει αποφασιστικά στην οικονομική ζωή του τόπου με όλα τα θετικά που απορρέουν από αυτό. Από την γενικότερη έρευνα που έγινε προέκυψε ότι η Ένωση είναι από τις λίγες επιχειρήσεις, οι οποίες την περασμένη χρονιά (2012) κατέγραψε κέρδη της τάξεως του 1,5 εκατ. Ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

4.1 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Οργανόγραμμα:

4.1.1 ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

A) Τμήμα παραγωγής

Στο τμήμα αυτό υπάγονται το τυροκομικό εργοστάσιο των Καλαβρύτων και έχει την ευθύνη για όλο τον κύκλο παραγωγής των τυροκομικών προϊόντων (έλεγχος και συγκέντρωση πρώτης ύλης, επεξεργασία, συσκευασία και αποθήκευση).

B) Τμήμα ποιοτικού ελέγχου

Στο τμήμα αυτό υπάγονται όλες οι διαδικασίες ποιοτικού ελέγχου που προβλέπονται από τους κανονισμούς HACCP και ISO της Ένωσης.

Γ) Τμήμα λογιστηρίου και διοικητικών υπηρεσιών

Το τμήμα αυτό καλύπτει την λογιστική απεικόνιση των δραστηριοτήτων της Ένωσης. Επίσης στο τμήμα αυτό είναι ενταγμένη και η υπηρεσία της μηχανογράφησης και η υπηρεσία προσωπικού.

Δ) Τμήμα συνεταιρισμών

Το τμήμα αυτό είναι υπεύθυνο για την λογιστική παρακολούθηση των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών που ανήκουν στο δυναμικό της Ένωσης.

Ε) Γεωτεχνικό τμήμα

Το τμήμα αυτό ασχολείται με το συντονισμό και την υλοποίηση όλων των τεχνικού ενδιαφέροντος δραστηριοτήτων της Ένωσης. Ειδικότερα ασχολείται με την εκπόνηση και σχεδιασμό των προγραμμάτων ανάπτυξης της Ένωσης, την επιτήρηση, επίβλεψη, επιμετρήσεις των εργασιών που εκτελούνται για τα διάφορα προγράμματα ανάπτυξης και τον συντονισμό των γενικότερων τεχνικών ζητημάτων της Ένωσης.

ΣΤ) Τμήμα εμπορίας

Στο τμήμα αυτό υπάγονται όλες οι προμηθευτικές και εμπορικές δραστηριότητες της Ένωσης. Εδώ υπάγονται και οι δυο μονάδες παραγωγής φυραμάτων και αποθήκευσης ζωοτροφών.

4.1.2 ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Διαθέτει έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό με το οποίο στελεχώνονται τα τμήματα και τα υποκαταστήματά της. Ο αριθμός του μονίμου και εποχικού προσωπικού (με στοιχεία Φεβρουαρίου 2013) ανέρχεται συνολικά στα 88 άτομα.

Απασχολούμενο Προσωπικό	
Κατηγορία Προσωπικού	Άτομα
Μόνιμο	20
Έκτακτο- εποχιακό	68
Σύνολο	88
Πτυχιούχοι ΑΕΙ-ΤΕΙ	16

Ειδικότητα		Αριθμός
1	Οικονομολόγοι (ΠΕ ή ΤΕ)	4
2	Γεωτεχνικοί (ΠΕ ή ΤΕ)	3
3	Τεχνικού κλάδου (ΠΕ ή ΤΕ)	3
4	Απασχολούμενοι ΔΕ	4
5	Απασχολούμενοι ΥΕ	5
6	Λοιποί	1
7	Συνολικός αριθμός	20

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Για τον προσδιορισμό της ταυτότητας, της κατάρτισης και της ικανοποίησης των εργαζομένων στην ΕΑΣ Καλαβρύτων πραγματοποιήθηκε έρευνα με τη χρήση ερωτηματολογίου στους μόνιμους εργαζόμενους στην ένωση. Για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών της ένωσης έγινε έρευνα με την χρήση αντίστοιχου ερωτηματολογίου στα διοικητικά στελέχη της ένωσης. Για τον προσδιορισμό της ζήτησης των προϊόντων της ΕΑΣ πραγματοποιήθηκε έρευνα με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου σε 125 πελάτες, οι οποίοι επισκέφθηκαν το κατάστημα λιανικής Πώλησης Τυροκομικών Προϊόντων της ένωσης που εδρεύει στα Καλάβρυτα και έκαναν τις αγορές τους επί τόπου.

Όλα τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν κατά το διάστημα από τις 10/07/2013 έως 31/08/2013. Το ερωτηματολόγιο που δινόταν στους πελάτες ήταν ανώνυμο και ζητήθηκε να το συμπληρώσουν μόνοι τους. Η πλειοψηφία των πελατών στο κατάστημα της ΕΑΣ Καλαβρύτων δεχόταν με ευχαρίστηση να το συμπληρώσουν, σε αρκετές όμως περιπτώσεις αρνήθηκαν είτε με τη δικαιολογία ότι δεν είχαν χρόνο, είτε ότι δεν ήθελαν να συμμετάσχουν στην έρευνα. Στη συνέχεια οι απαντήσεις από το σύνολο των απαντημένων ερωτηματολογίων κωδικοποιήθηκαν και η επεξεργασία των στοιχείων έγινε με το στατιστικό πακέτο SPSS.

5.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.2.1 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Σπουδές Μορφωτικό επίπεδο	ΥΕ	ΔΕ	ΤΕ	ΠΕ	Μεταπτυχιακές Σπουδές
	5	4	6	4	

Φύλο	ΑΝΔΡΑΣ	ΓΥΝΑΙΚΑ
	15	5

--	--	--

ΗΛΙΚΙΑ	18-30	30-40	40-50	50 και άνω
	2	5	7	6

Οικογενειακή κατάσταση	ΕΓΓΑΜΟΣ/Η	ΑΓΑΜΟΣ/Η
	16	4

Αριθμός μελών οικογένειας	2 ΜΕΛΗ	3 ΜΕΛΗ	4 ΜΕΛΗ	5 και άνω
	3	3	6	4

Κύρια & δευτερεύουσα απασχόληση	ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	ΑΛΛΗ/ΠΟΙΑ και ΠΟΥ?
	20	13

Τόπος διαμονής	Καλάβρυτα	Αλλού/που?
	12	8

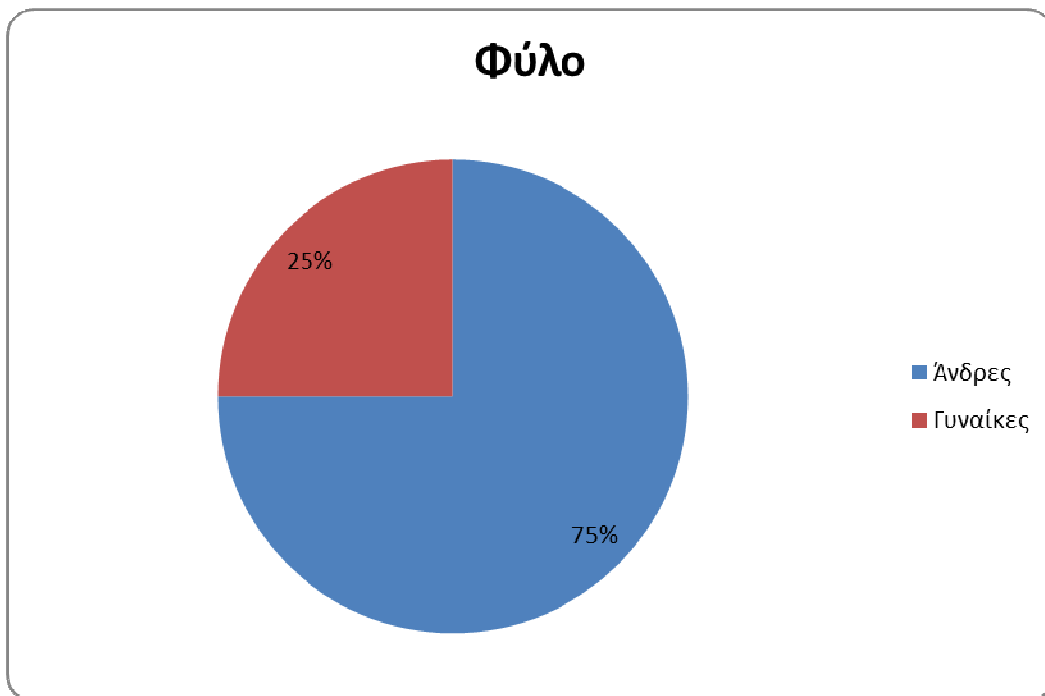
Βαθμός ικανοποίησης από την εργασία	Πολύ ικανοποιημένος	Αρκετά ικανοποιημένος	Λίγο ικανοποιημένος	Καθόλου ικανοποιημένος
	16	4	0	0

--	--	--	--	--

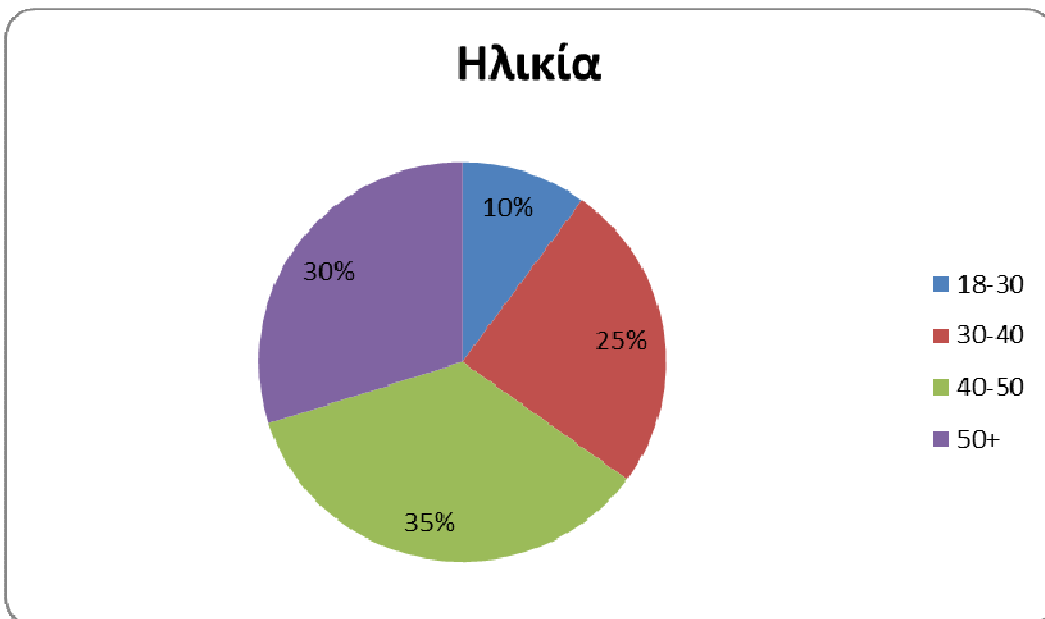
Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων που διενεμήθησαν και των στοιχείων που συλλέχθηκαν προκύπτει σύμφωνα με το παρακάτω γράφημα ότι το 50% των υπαλλήλων διαθέτει ανώτατη μόρφωση (πτυχιούχοι ΑΕΙ-ΤΕΙ), το 20% είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 25% διαθέτουν την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Το 75% των εργαζομένων σύμφωνα με το επόμενο γράφημα είναι άνδρες και το 25% γυναίκες.

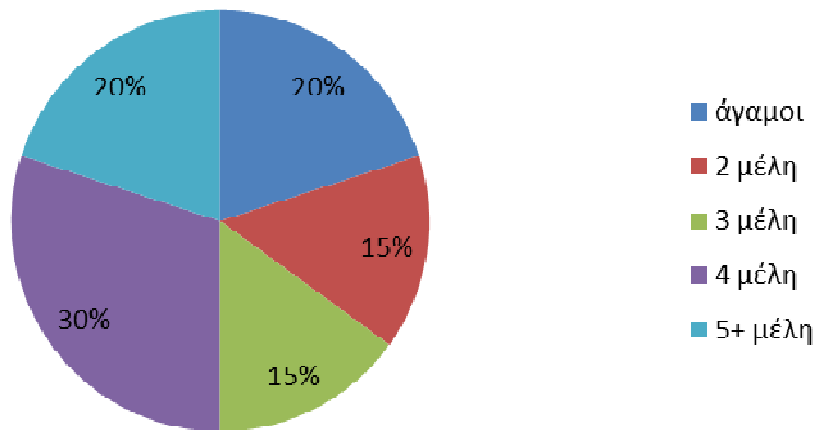

Το 65% των εργαζομένων είναι άνω των 40 ετών, το 25% είναι 30-40 ετών και μόλις το 10% είναι 18-30 ετών.

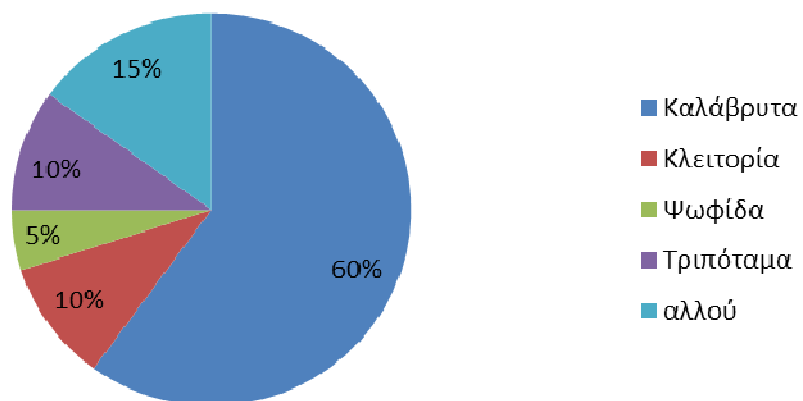
Το 80% είναι έγγαμοι και το 20% άγαμοι. Η οικογένεια των έγγαμων υπαλλήλων έχει 2 ή 3 μέλη σε ποσοστό 19% αντίστοιχα, 4 μέλη σε ποσοστό 37% και τουλάχιστον 5 μέλη σε ποσοστό 31%.

Οικογενειακή κατάσταση

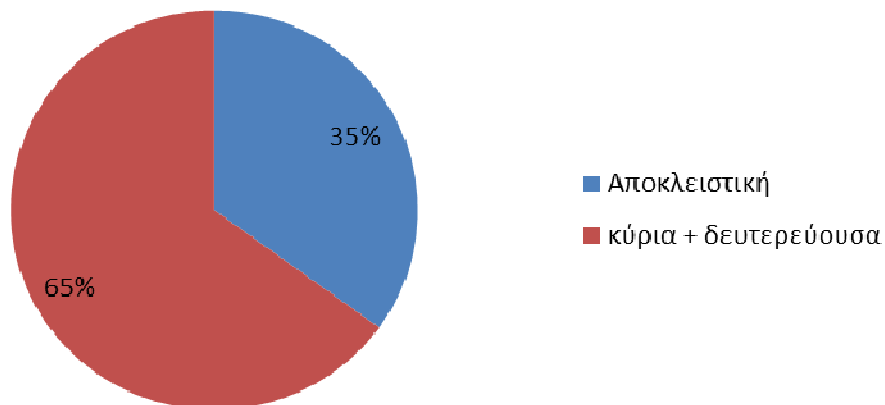
Το 60% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι διαμένει στα Καλάβρυτα, ενώ το υπόλοιπο 40% στην ευρύτερη περιοχή (Κλειτορία, Ψωφίδα, Τριπόταμα).

Τόπος κατοικίας

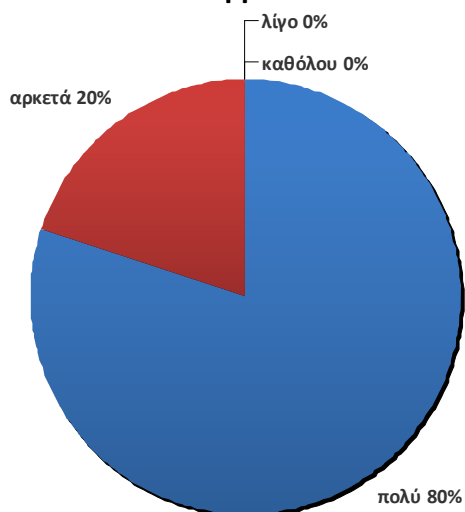
Το 100% των υπαλλήλων δήλωσαν ως κύρια απασχόλησή τους την εργασία στην ΕΑΣ Καλαβρύτων. Το 65% δήλωσε ότι διαθέτει και δευτερεύουσα απασχόληση, κυρίως στον αγροτικό τομέα.

Φύση εργασίας στην ΕΑΣ

Τέλος το 80% των υπαλλήλων δήλωσαν πολύ ικανοποιημένοι από την εργασία τους στην ΕΑΣ Καλαβρύτων - ειδικά υπό τις παρούσες συνθήκες οικονομικής κρίσης - ενώ μόνο το 20% δήλωσαν αρκετά ικανοποιημένοι. Τα αίτια που τους οδήγησαν να δηλώσουν αρκετά ικανοποιημένοι ήταν κυρίως ο εργασιακός φόρτος, η μη τήρηση του ωραρίου σε περιόδους εργασιακού φόρτου και το γεγονός ότι συνήθως δεν πληρώνονται καλά για τις υπερωριακές ώρες που εργάζονται.

Βαθμός ικανοποίησης από την εργασία στην ΕΑΣ Καλαβρύτων

5.2.2 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Αριθμός συνεταιίρων	36 πρωτοβάθμιοι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί
Γεωγραφική δράση	Περιοχή Καλαβρύτων, Αιγιαλείας, ορεινής Πάτρας, μικρές περιοχές νομών Ηλείας-Αρκαδίας
Σύνολο απορροφούμενου προϊόντος	24.000 τόνοι γάλα ετησίως με αυξητική τάση
Αγροτικά προϊόντα της ΕΑΣ Καλαβρύτων (τι καλλιεργείται-τι διαχειρίζεται)	Κυρίως Τυροκομικά προϊόντα, δευτερευόντως ζωτροφές
Διάθεση προϊόντων	Αποκλειστική συνεργασία με μεγάλη αλυσίδα σούπερ μάρκετ Τοπικό κατάστημα πώλησης των προϊόντων της ένωσης
Ιδιόκτητες υποδομές	Ναι, πλήρης αυτάρκεια με συνολική αξία υποδομών περίπου 6 εκ ευρώ
Αριθμός οικογενειών που απασχολούνται ή θα ασχοληθούν με την κτηνοτροφία-γεωργία στην ΕΑΣ	1200 οικογένειες
Συνεργασία με άλλες Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών	Ναι, κυρίως όσον αφορά τα 5 καταστήματα λιανικής πώλησης αγροτικών ειδών που διατηρεί
Δανεισμός από ΑΤΕ	Παλαιότερα δάνεια, σήμερα βασίζεται σε ίδια κεφάλαια
Κύκλος Εργασιών	Πάνω από 18 εκ. ευρώ, 1,5 εκ ευρώ κερδοφορία
Προγράμματα Νέων Αγροτών (αν υπάρχουν και αν υλοποιούνται)	όχι
Βαθμός ικανοποίησης των μελών του Συνεταιρισμού, από το επάγγελμα του Αγρότη (Κτηνοτρόφου-Γεωργού)	Εκτιμάται αρκετά ικανοποιητικός, δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία

5.2.3 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Το ερωτηματολόγιο για τους πελάτες που παρατίθεται παρακάτω, ζητούσε να καταγράψουν τα προϊόντα που προμηθεύτηκαν από το κατάστημα λιανικής πώλησης της ΕΑΣ Καλαβρύτων κατά την επίσκεψή τους, τον τρόπο ενημέρωσης για το κατάστημα, την πρόθεση τους να αγοράσουν πάλι προϊόντα, το πόσο επηρεάστηκαν στην αποφασή τους για αγορές από το γεγονός ότι το κατάστημα είναι της ένωσης, κλπ.

Αγορασθέντα Προϊόντα	Ποσοστό %
<i>Τυροκομικά Προϊόντα</i>	80%
Φέτα ΠΟΠ από αιγοπρόβειο γάλα	55%
Γίδινο Τυρί	10%
Γκίζα	3%
Μυζήθρα ξερή	5%
Φρουμαέλλα	5%
Ανθότυρο	10%
Γιαούρτι	10%
<i>Χωριάτικα Ζυμαρικά</i>	20%

Κόστος Αγορών σε €	Πλήθος ερωτηθέντων	Ποσοστό %
<20	29	23,2
20 – 30	51	40,8
30 – 40	28	22,4
>50	17	13,6
Σύνολο	125	100

Τρόπος Ενημέρωσης	Πλήθος ερωτηθέντων	Ποσοστό %
Μένω στην πόλη (ή εδώ κοντά και το γνωρίζω)	31	24,8

Ήρθα εκδρομή και είδα το κατάστημα τυχαία	33	26,4
Με έφεραν με το εκδρομικό γκρουπ	8	6,4
Το γνώριζα γιατί έχω ψωνίσει και άλλη φορά	41	32,8
Το γνώριζα από φίλους και έρχομαι πρώτη φορά	11	8,8
Το γνώριζα από διαφήμιση (φυλλάδια, internet) και έρχομαι πρώτη φορά	0	0
Από την τηλεόραση	1	0,8
Σύνολο	125	100

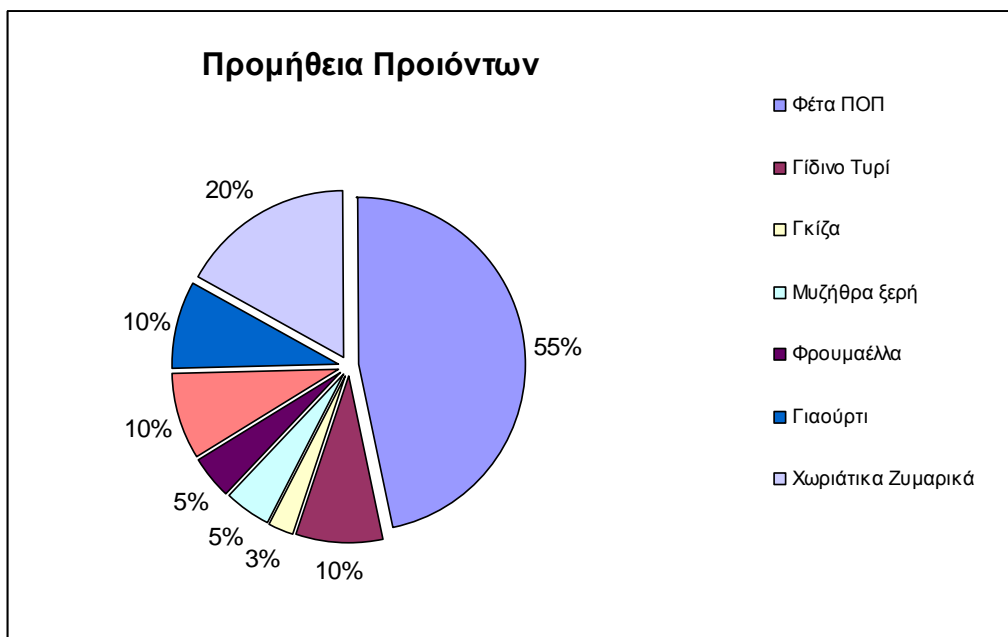
Συχνότητα Αγοράς	Πλήθος ερωτηθέντων	Ποσοστό %
Πρώτη φορά	33	26,4
Μία φορά την εβδομάδα	10	8
Περισσότερες φορές την εβδομάδα	3	2,4
Μια φορά το μήνα	17	13,6
Περισσότερες φορές τον μήνα	13	10,4
Μια φορά τον χρόνο	49	39,2
Σύνολο	125	100

Πρόθεση για μελλοντικές αγορές	Πλήθος ερωτηθέντων	Ποσοστό %
Ναι	110	88
Όχι	0	0
Δεν ξέρω	11	8,8
Δεν απαντώ	4	3,2
Σύνολο	125	100

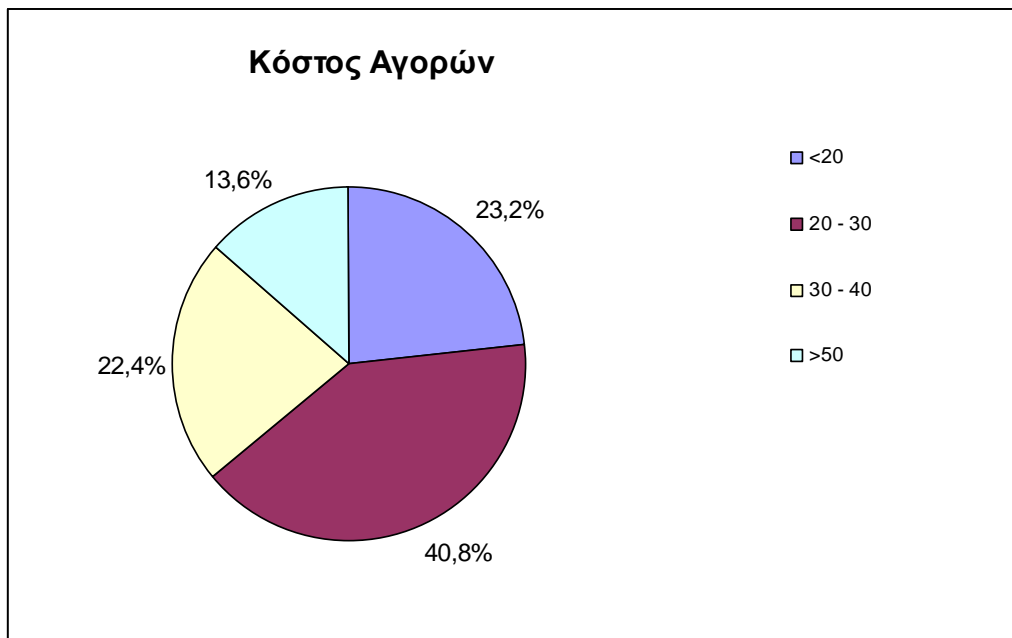
Κριτήρια αγοράς	Ότι τα προϊόντα είναι συνεταιριστικά		Ότι τα προϊόντα είναι τοπικά παραδοσιακά	
	Αριθμός	%	Αριθμός	%
Πάρα Πολύ	65	52	43	34,4
Πολύ	42	36,6	41	32,8
Μέτρια	8	6,4	19	15,2
Λίγο	1	0,8	6	4,8

Καθόλου	0	0	1	0,8
Δεν απάντησαν	9	7,2	15	12
Σύνολο	125	100	125	100

Όπως προκύπτει από το παρακάτω γράφημα οι επισκέπτες προτιμούν κυρίως τα τυροκομικά προϊόντα της ένωσης με σαφή προτίμηση την φέτα ΠΟΠ και δευτερευόντως τα χωριάτικα ζυμαρικά (χυλοπίτες, τραχανά κλπ)

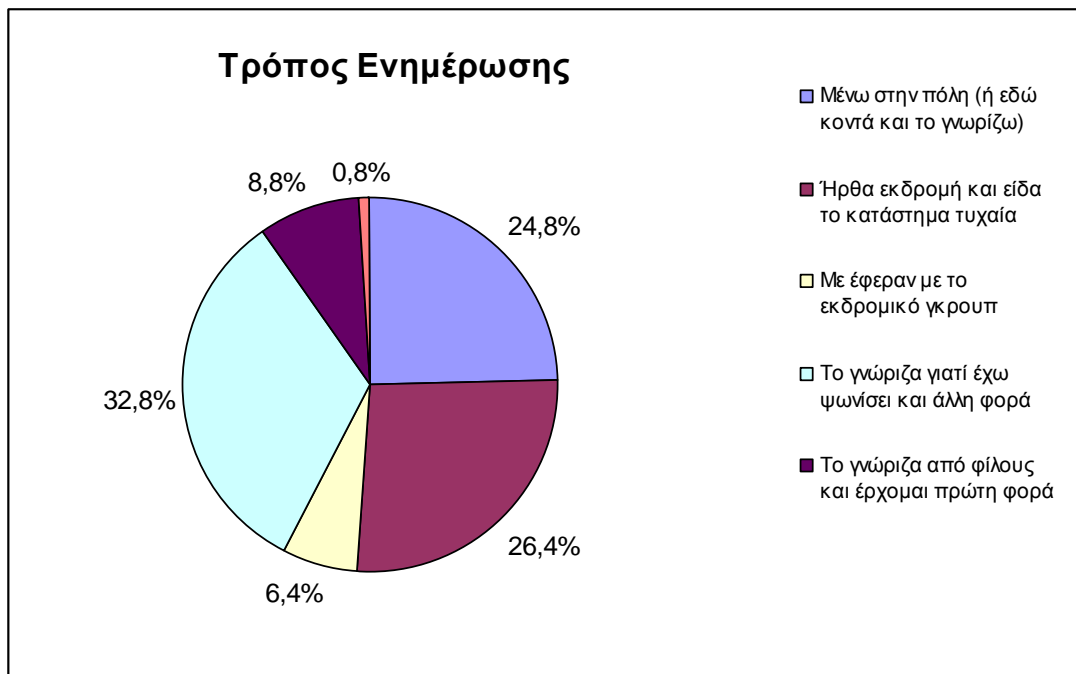

Οι περισσότεροι πελάτες προμηθεύτηκαν προϊόντα αξίας από 20 έως 30 ευρώ, ενώ αρκετοί (23%) κάνουν αγορές των 20€. Τα ποσοστά αυτά δηλώνουν ότι οι καταναλωτές αγόρασαν περισσότερα από δύο προϊόντα. Παρατηρούνται επίσης πολύ μικρές αποκλίσεις στα ποσοστά των αγορών για προϊόντα αξίας έως 20 ευρώ και για τα προϊόντα το κόστος των οποίων κυμαίνεται μεταξύ των 30 έως 40 ευρώ.

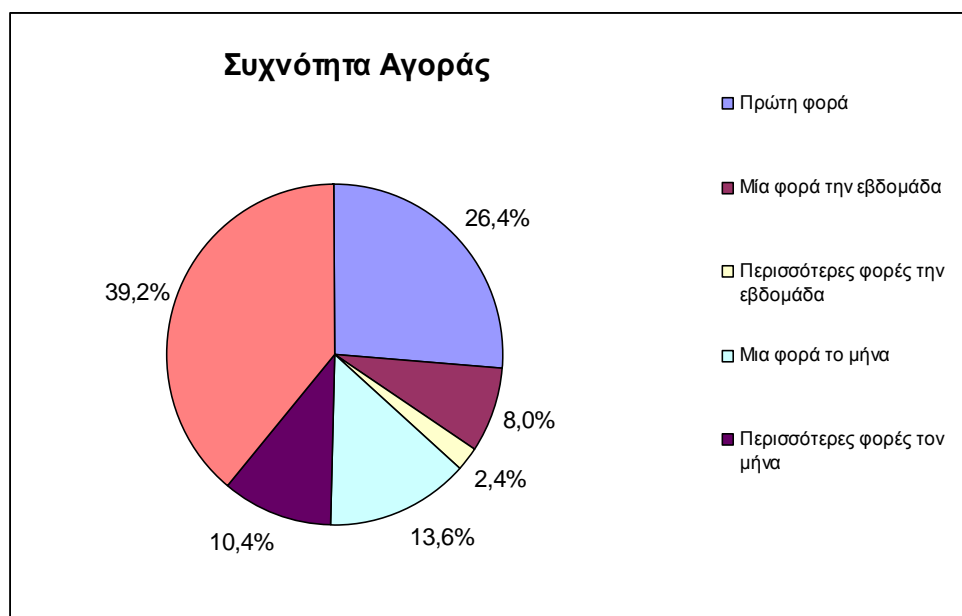

Σύμφωνα με το επόμενο γράφημα, οι πελάτες που είναι κάτοικοι της πόλης ή της ευρύτερης περιοχής αποτελούν το ένα τέταρτο των πελατών. Η πλειοψηφία (τα δυο τρίτα) είναι επισκέπτες. Αναλυτικότερα, 32,8% των πελατών φαίνεται πως αγοράζουν για πρώτη φορά από το κατάστημα της ένωσης διότι ήρθαν εκδρομή στην περιοχή. Για τους υπόλοιπους (67,2%) είναι γνωστά τα προϊόντα της ένωσης, είτε γιατί έχουν ξανακάνει αγορές, είτε γιατί κατοικούν στην περιοχή χωριό. Επίσης ένα ποσοστό της τάξης του 10% δηλώνει ότι επισκέφτηκε το κατάστημα μετά από παρότρυνση φίλων.

Γίνεται λοιπόν εύκολα κατανοητό ότι δεν υπάρχει μια συστηματική διαφήμιση του καταστήματος της ΕΑΣ. Οι πελάτες του καταστήματος ανήκουν σε δύο κατηγορίες, στους κατοίκους της πόλης των Καλαβρύτων και της ευρύτερης περιοχής και στους ανθρώπους που το επισκέπτονται για πρώτη φορά τυχαία. Αυτή η τυχαία επίσκεψη τους δίνει την δυνατότητα να δοκιμάσουν τα προϊόντα και μένοντας ικανοποιημένοι από τη ποιότητά τους επιδιώκουν να το επισκεφτούν ξανά στο μέλλον. Τέλος το γεγονός ότι κανένας από τους ερωτηθέντες δεν είχε ενημερωθεί για το κατάστημα μέσω κάποιας διαφήμισης και μόλις ένας δηλώνει ότι τον γνώριζε από την τηλεόραση, καθιστά σοβαρό το πρόβλημα ενημέρωσης του κόσμου, ειδικότερα σε μια περιοχή που είναι τουριστικός και εκδρομικός προορισμός όλες τις εποχές του έτους.

Τα δύο τρίτα των ερωτηθέντων σύμφωνα με το επόμενο γράφημα, δήλωσαν ότι αγοράζουν προϊόντα από το κατάστημα της ένωσης είτε για πρώτη φορά είτε μια φορά τον χρόνο. Την δήλωσή τους αυτή έρχεται να επιβεβαιώσει και το γράφημα σχετικά με την ενημέρωση που είχαν για τον συνεταιρισμό. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν οι επισκέπτες που ψωνίζουν την πρώτη φορά έχοντας δει το κατάστημα τυχαία και επιστρέφουν σε αυτό μια φορά το χρόνο στα πλαίσια κάποιας εκδρομής. Από την άλλη μεριά ένα μεγάλο ποσοστό 34,4 (αθροιστικά) προμηθεύεται προϊόντα αρκετά συχνά. Οι καταναλωτές που αγοράζουν με αυτή την συχνότητα κατοικούν στην περιοχή ή σε κάποιο άλλο κοντινό αστικό κέντρο (π.χ Πάτρα).

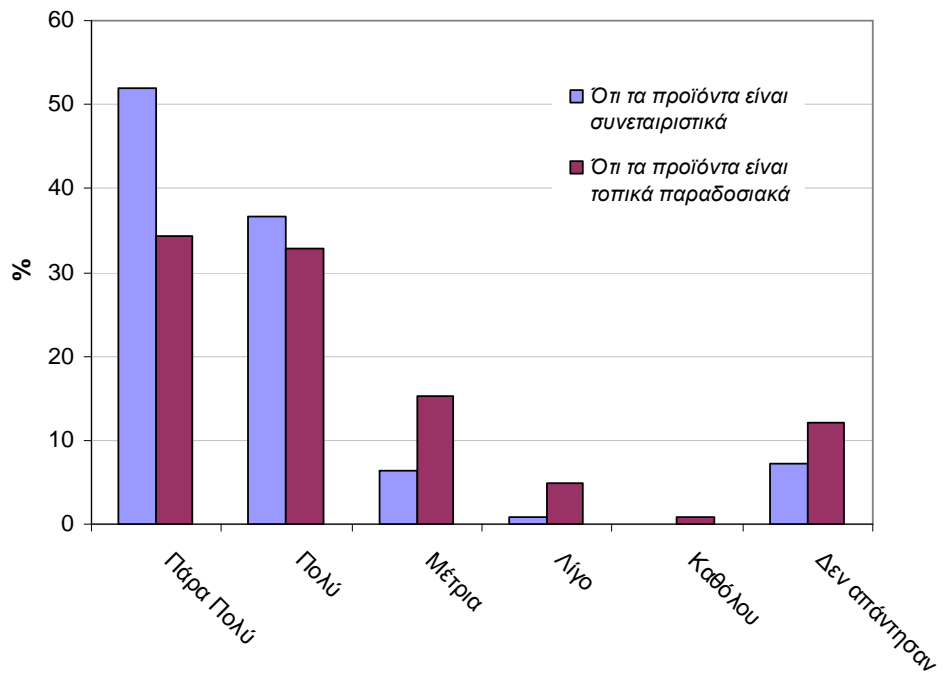
Οι πελάτες - καταναλωτές με ποσοστό που φτάνει στο 88% δήλωσαν ότι σκοπεύουν να αγοράσουν ξανά προϊόντα της ένωσης σε κάποια μελλοντική επίσκεψή τους. Μόλις 4 άτομα σε σύνολο 125 ατόμων δήλωσαν ότι δεν είναι σίγουροι για κάποια μελλοντική αγορά τους. Εντύπωση προκαλεί ότι δεν υπήρξε κανένας που να μην πιθυμεί κάποια μελλοντική αγορά από τον συνεταιρισμό. Τα παραπάνω ποσοστά αποδεικνύουν την εμπιστοσύνη που έχουν οι καταναλωτές στα προϊόντα της ΕΑΣ Καλαβρύτων.

Τέλος τα κίνητρα που καθορίζουν κατά ένα μεγάλο ποσοστό τις αγορές των προϊόντων (σύμφωνα με το τελευταίο γράφημα) είναι το γεγονός ότι τα προϊόντα είναι συνεταιριστικά. Σε χαμηλότερο ποσοστό επηρεάζει τις αγορές το ότι τα προϊόντα είναι τοπικά παραδοσιακά. Αυτό το χαμηλό ποσοστό 63 (34,4%) δείχνει ότι οι επισκέπτες θα αγόραζαν τα προϊόντα είτε αυτά προέρχονταν από κάποιον συνεταιρισμό είτε όχι.

Ενδιαφέρον είναι το στοιχείο που προκύπτει έμμεσα από το παραπάνω εύρημα ότι η μεγάλη πλειοψηφία των πελατών είναι πλήρως ενημερωμένοι για τα χαρακτηριστικά της επιχείρησης. Γνωρίζουν ότι πρόκειται για μια συνεταιριστική επιχείρηση, στην οποία παρασκευάζονται τοπικά παραδοσιακά προϊόντα που έχουν πηγή προέλευσης τον αγροτικό πληθυσμό της ευρύτερης περιοχής των Καλαβρύτων.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΓΟΡΑΣ %

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ελληνική οικονομία βρίσκεται στη δίνη της οικονομικής κρίσης προσπαθώντας να βρει σημεία ισορροπίας στους τρεις τομείς της παραγωγικής δραστηριότητας (πρωτογενής, δευτερογενής, τριτογενής) διατηρώντας ζωντανή την ύπαρξη της στην παγκόσμια οικονομία. Ο τομέας που επωμίζεται το βάρος εκκίνησης της οικονομικής ανάκαμψης είναι ο αγροτικός τομέας.

Η διαδρομή του προϊόντος από το χωράφι μέχρι και τον τελικό καταναλωτή περνάει από διακυμάνσεις. Σ' αυτή την διαδρομή μείζονα ρόλο διαδραματίζουν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί. Οι αρχές της συνεργασίας και της αμοιβαιότητας που προσδιορίζουν το συνεταιριστικό κίνημα δεν είχαν πάντα το ίδιο περιεχόμενο. Ήδη από την μεταπολεμική περίοδο και την μετάλλαξη του αγροδιατροφικού μοντέλου, η ύπαρξη του συνεταιριστικού κινήματος είναι παρεμβατική αντιμετωπίζοντας την γραφειοκρατία του ελληνικού κράτους.

Ο συνεταιριστικός θεσμός είναι έτσι δομημένος ώστε να πλεονεκτεί έναντι των άλλων μορφών οικονομικής δραστηριότητας. Ωστόσο, για να αναδείξει όμως την υπεροχή του στην πράξη ο συνεταιρισμός οφείλει να αποδειχτεί αποτελεσματικός απέναντι στην πολυλειτουργικότητα του αγροτικού τομέα. Κατά κύριο λόγο επιτυγχάνεται με την ετοιμότητα του (συνεταιρισμού) λειτουργώντας με την επιχειρηματική λογική και διατηρώντας τον συνεκτικό του χαρακτήρα. Παράλληλα, κρίνεται αναγκαίο να προσαρμόζεται στις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και τεχνολογικές εξελίξεις, όπως κάθε σύγχρονη επιχείρηση αν θέλει να συνεχίσει να είναι βιώσιμη.

Η ΕΑΣ Καλαβρύτων αποτελεί ένα ξεχωριστό χαρακτηριστικό παράδειγμα εξαίρεσης συνεταιριστικής δράσης. Εδώ και μισό αιώνα περίπου γράφει την δική της ξεχωριστή ιστορία, με πρωταγωνιστές την μοναδική φύση της ευρύτερης περιοχής, τους κτηνοτρόφους παραγωγούς και τα υψηλής ποιότητας προϊόντα από αιγοπρόβειο γάλα, με κορυφαίο προϊόν την παραδοσιακή βαρελίσια φέτα ΠΟΠ, «ΦΕΤΑ της Ένωσης ή του Συνεταιρισμού Καλαβρύτων», που διατίθεται στην ελληνική αγορά, στο λεκανοπέδιο της Αττικής εδώ και σαράντα (40) χρόνια περίπου και γίνεται ανάρπαστη χάρη στην ξεχωριστή της γεύση και την αδιαπραγμάτευτη ποιότητά της.

Έτσι σήμερα η Ένωση είναι μία από τις πιο κερδοφόρες και συνεχώς εξελισσόμενες συνεταιριστικές οργανώσεις, αποτελεί μοχλό ανάπτυξης για την περιοχή, στήριγμα για το εισόδημα των παραγωγών – κτηνοτρόφων και εγγύηση για

τον Έλληνα καταναλωτή που δικαιούται να ζητά προϊόντα με όνομα και ταυτότητα, προσφέροντάς του μια εκλεκτή σειρά προϊόντων, με κορυφαίο όλων την ΦΕΤΑ της Ένωσης του Συνεταιρισμού Καλαβρύτων.

Η τακτική που ακολουθεί στο θέμα των τιμών η Ένωση έχει να κάνει κυρίως με την εμπορική πορεία των προϊόντων της στο ράφι, οπότε όσο μεγαλύτερα είναι τα κέρδη, τόσα περισσότερο αυξάνεται το εισόδημα των παραγωγών, μη αποκλείοντας ακόμη υψηλότερες τιμές στο άμεσο μέλλον.

Η ΕΑΣ Καλαβρύτων αποτελεί στήριγμα για τους παραγωγούς και εγγύηση για το εισόδημά τους, εγγύηση και για την τοπική ανάπτυξη. Η πολυετής δραστηριότητά της καταδεικνύει τη σημασία και τη δύναμη των συνεταιρισμών και της δυνατότητά τους να εγγυηθούν μέσα από τη συλλογικότητα, την ορθή διαχείριση και την επιχειρηματικότητα τα συμφέροντα των παραγωγών.

Τέλος όσον αφορά τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με τους πελάτες έδειξαν ότι οι εργαζόμενοι και οι διοικούντες την ΕΑΣ Καλαβρύτων κατάφεραν να προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις των καταναλωτών δημιουργώντας παράλληλα μια επαγγελματική διέξοδο στην τοπική κοινωνία, σε μια περιοχή που διαθέτει φυσικό και πολιτισμικό πλούτο. Ανέπτυξαν μια σχέση εμπιστοσύνης με τους πελάτες προσφέροντάς τους ποιοτικά προϊόντα και αυτοί με την σειρά τους ενέταξαν αυτά τα προϊόντα στις διατροφικές τους συνήθειες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιώσιμη Συνεταιριστική Οικονομία, Θεωρία και Πρακτική, Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου, Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα 2007

Εφαρμοζόμενες Αρχές και Αξίες της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης 1989 Τόκυο 30ό παγκόσμιο συνέδριο

Διοίκηση Συστημάτων Παραγωγής, Λογοθέτης Λιαρμακόπουλος, 4^η έκδοση, 2004

Εφημερίδα Σύμβουλος Επιχειρήσεων, Μάρτιος 2012

Mac Pherson I. (Δεκέμβριος 1995): Συνεταιριστικές αρχές για τον 21ο αιώνα, Ι.Σ.Ε.Μ., Αθήνα.

Δίκτυο ΚΑΠΑ (Δεκέμβριος 2010): 2012. Διεθνές Έτος Συνεταιρισμών από τον Ο.Η.Ε., Αθήνα.

Δροσοπούλου Σόνια, (1989), «Αγροτο – τουριστικοί Συνεταιρισμοί (Ελλάδα – Ε. Ο. Κ. Νομικό και κοινωνικό πλαίσιο), Εκδόσεις «Interbooks», Αθήνα

Μήτσιου Κλ. Μ. (2006): Το νομικό καθεστώς των αγροτικών συνεταιρισμών στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση ιδίως όσον αφορά τη διοίκηση και τη συμμετοχή των εργαζομένων στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων, Π.Μ.Σ. Κράτος Δικαίου & Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, Γενικό Τμήμα Δικαίου, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών, Αθήνα.

Μπατζελή Κ. (2011): Η Νέα Διακυβέρνηση & Ανάπτυξη της Ε.Ε. Η διατροφική ασφάλεια ως αναπτυξιακή πολιτική, ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα.

Ν. 2810: Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, Φ.Ε.Κ. 61/9.3.2000, τ. Α΄.

Ο.Κ.Ε. (Δεκέμβριος 2008): Αφιέρωμα στον Αγροτικό Τομέα, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ. Αποτίμηση Εξελίξεων, Παρατηρητήριο Πολιτικών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, Ο.Κ.Ε., Αθήνα.

Ιστοσελίδες

<http://www.paseges.gr/el/news/Polytimos-synergaths-to-Institoyto-Agrotikhs-Synetairistikhs-Oikonomias-ths-PASEGES>

<http://el.wikipedia.org>

<http://www.x-hellenica.gr/PressCenter/Articles/1343.aspx>

www.ica.coop/coop/statistics.html

<http://www.europe-greece.com/ruralunions.php>

http://erymanthos.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=603:2012-11-09-11-33-42&catid=60:neoiagrotos&Itemid=66

www.iobe.gr

www.elog.gr

www.et.gr

www.oke.gr

<http://www.artivist.gr>

<http://www.paragogi.net>